ISSN: 1307 - 6965
www.yenitiyatrodergisi.com

Kasım 2021
Sayı: 145
Yıl: 15
Fiyatı: 15 TL / **Taahhütlü fiyatı:** 20 TL

Yayın Türü: Yerel Süreli
İmtiyaz Sahibi: Ömer Göktaş
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü ve Genel Yayın Yönetmeni:
Erbil Göktaş

Hakem Kurulu:
Prof. Dr. Semih Çelenk, Prof. Dr. Ayşe Didem Uslu, Prof. Dr. Sema Göktaş, Prof. Dr. Erhan Tuna, Dr. Öğr. Üy. Erbil Göktaş, Doç. Dr. Funda Özşener, Dr. Öğr. Üy. Gülayşe Temeltaş

Yayın Kurulu:
Erbil Göktaş, Sema Göktaş, Funda Özşener, Ufuk Aşar, Alpay Ekler, Erhan Tuna, Turgay Yıldıran, Yetkin Yüksel, Mete Çubukçu, Gülçin Üstüntaş, Avaşin Yorulmaz, Ceren Olpak, Mustafa İri, Seray Gözler

Hukuk Danışmanı:
Av. Hülya Göktaş

Reklam Direktörü:
Mustafa İri
Telefon: +90 534 656 45 03

Organizasyon Direktörü:
Dalya Uçankuş
Telefon: +90 538 970 4639

Yurtiçi Temsilcilikler:
Adana: Mustafa Bal, **Ankara**: Mahmut Topçu, **Antalya**: Hasan Kollez, **Aydın**: Emel Selek, **Bartın**: Zafer Gecegörür, **Bitlis**: Gökmen Okdayan **Bursa**: Nergiz Acar, **Çorum**: Mustafa Taşkıran, **Erzurum**: Selim Cinisli, **Eskişehir**: Güney Merve Uysal, **Gaziantep**: İbrahim Yılmaz, **İzmir**: Ufuk Aşar, **Karadeniz**: Umut Şahin, Erdal Karakurt, **Kayseri**: Hülya Göktaş, **Kocaeli**: Yetkin Yüksel, **Kütahya**: İbrahim Vehbi Atabay, **Muğla**: Nafize Çetin, **Mersin**: Mustafa İri, **Ordu**: Yasin Akyüz, **Sakarya**: Kadir Akbulut, **Uşak:** Murat Çubukçu, **Van**: Sabri Şenol

Yurtdışı Temsilcilikler:
Almanya: Şener Bağ, **Avustralya**: Tommy Murphy, **Fransa**: Georges Daniel (Coşkun Tunçtan), **Hollanda**: Şaban Ol, **İngiltere**: Meral Karamuk Uğurşan, **İsviçre**: Elmas Uzun, **Kanada-ABD**: Mahmut Şenol, **Litvanya**: Simona Orinska, **Romanya**: Cristina Modrenau, **Ukrayna**: Özgür Kısır, **Yunanistan**: Evdokimos Tsolakidis

Dizgi:
Muhammed Furkan Altınkaynak

Kapak Fotoğrafı:
Aykut Uslutekin

Fotoğraf Editörü:
Yavuz Yılmaz
Bora Elber

Yeni Tiyatro Dergisi:
Kemalpaşa Mah. Cumhuriyet Cad. No: 66, Petan İşhanı, Kat: 2/11, İzmit/Kocaeli

İletişim:
Telefon: 0 216 334 89 75 / 0533 552 76 09
E-posta: erbilgoktas@hotmail.com
İcadiye Mah. Sofracı Sok. 8/8 Kuzguncuk-Üsküdar-İstanbul

Baskı:
Deren Matbaacılık
Organize Sanayi Bölgesi, Orkide Caddesi, No: 9 Beylikdüzü/İstanbul
Tel: 0 212 875 48 86-87

Yeni Tiyatro Dergisi 15 Yaşında...

İÇİNDEKİLER

Sunuş/2
Pandemiye Rağmen Sahneler Dolu Dizgin
Erbil Göktaş

İzlenim/3
Bir Ödül Törenini Daha Geride Bıraktık...
Yetkin Yüksel

Söyleşi/5
Behzat Uygur: "Ülkesini Tanımayan İyi Tiyatro Yapamaz"
Mustafa İri

Eleştiri/7
Kadın İşi Bir Devrim Hikâyesi
Oğuz K. Oğuz

Söyleşi/9
Kasım Ayı Konuğumuz, Tiyatro35 Genel Sanat Yönetmeni Atilla Alpar
Erbil Göktaş

Eleştiri/13
Kunduracı Doktor Antalya'da Prömiyer Yaptı
Yetkin Yüksel

Söyleşi/15
Mehmet Ali Açıl: Sahne Nankördür
Mustafa İri

Söyleşi/22
Fikret Tartan; Tiyatronun Gerçek Emekçisi
Erbil Göktaş

Söyleşi/28
Abdullah Kaan Başkıran ile Söyleşi...
Mustafa İri

Söyleşi/31
Anadolu Tiyatro Söyleşileri
İbrahim Vehbi Atabay

PANDEMİYE RAĞMEN SAHNELER DOLU DİZGİN

ERBİL GÖKTAŞ

Kasım ayı ilginç bir ay. Yaz mevsiminin tamamen geride kaldığı, kış soğuklarının henüz kendini göstermediği bir tür geçiş ayı. Eskilerin 'pastırma yazı' dediği yazdan kalma sıcakların, son güneşli günlerin veda vakti. Bu yüzden biraz buruk ve yaprak dökümlerine has hüzünleri de hatırlatır 'Kasım'. Ulu önderimiz Mustafa Kemal Atatürk'ün ölüm yıldönümü de bu ayda gerçekleşiyor daha ne olsun.

Bunun yanında iyi şeyler de yok değil: Pandemi korkusunun halen devam etmekte olan kayıplara rağmen yerini aşılar konusundaki sıkı uygulamalara bıraktığını görmek sağlıklı bir dünya adına umut verici. Tiyatro salonları en az iki aşıyı ya da PCR testini sezon başından beri zorunlu tutuyor. Maskeli izleyiciler oyun boyunca maskelerini indirmeden oyun izleme alışkanlığına sımsıkıya bağlı. Herkes birbirini denetliyor ve gerektiğinde uyarıyor. Bu toplumsal ahenk sayesinde ne mutlu ki tiyatro yeniden eski güzel günlerini yaşıyor.

Gözlemleyebildiğimiz kadarıyla bütün sahnelerde az ya da çok doluluk yaşanıyor. Özel tiyatroların tercih ettiği ve daha çok meşhur oyuncuları takibe alan izleyici kesimi büyük salonları hıncahınç dolduruyor. Şehir ve Devlet Tiyatroları'nın tüm Türkiye'de sadık takipçileri var. Onlar bütün oyunları ayırt etmeksizin izliyorlar zaten. Biletler bir ay önceden tükeniyor.

En çok zorluk çeken ve kapanma tehlikesiyle karşı karşıya kalan alternatif sahneler bazı kayıplar verilse de tutku ve heyecanla yeni oyunlar üretmeye aşkla ve şevkle devam ediyorlar. Prömiyerler bariz biçimde sıklaştı. Gala tarihleri de açıklanıyor yavaş yavaş. Bunlar, pandemi evresinden henüz tam olarak paçayı sıyıramamış yaşlı dünyamız adına kim ne derse desin güzel haberler.

Tüm bu heyecanı ve tiyatroya dair en küçük kıvılcımı tutuşturmak için Yeni Tiyatro Dergisi de bütün çalışanları ve jüri ekibiyle her zaman olduğu gibi iş başında. Uluslararası ödüllerin ilk tespitleri için Antalya'yı ziyaret edip oyunlarını izledik bile. Yetkin Yüksel bu ayki yazısında uzun uzun değindi 'Kunduracı Doktor'a.

Bu ay yine zengin bir içerikle okurların karşısındayız. Tiyatroyu kalbinde taşıyan çok özel dostların okumaya doyulmaz röportajlarını sizin için derledik.

Bursa'dan en son haberleri, kendi iç dünyasındaki yenilikçi fikirlerle yönettiği son oyunu izleğinde Bursa Şehir Tiyatrosu Sanat Yönetmeni Mehmet Ali Açıl'dan aldık.

Doğduğu andan itibaren sahne tozunu soluyan ve köklü bir ailenin enerjik ve üretken oyuncusu Behzat Uygur, ilginç ve eğlenceli röportajıyla olağanüstü hayat deneyimlerine ortak ediyor bizleri.

Tiyatromuzu; bizden, içimizden olanların büyük başarı haberlerini de sınırların dışına taşıyacağız bu sayıda. Atilla Alpar, Peleponnes Üniveristesi'ne kabul edilişini keyifli bir sohbet eşliğinde anlattı. Onunla gerçekleştirdiğimiz bu gurur dolu röportajı da mutlaka okuyun mutlaka okuyun!

Görüldüğü üzere mevsim ve şartlar ne olursa olsun tiyatrodan, sahnelerden asla vazgeçmeyecek olan insanın tarih gibi yeniden tekerrür edişini kutluyoruz.

En büyük felaketleri geride bırakma gücüne sahip olan insanoğlunun sığındığı gerçek yuvadır tiyatro. Kış soğuğunda bedeninizi, içinizi ısıtan baba ocağı gibidir. Sarar sarmalar ve şifa dağıtır.

Önce sağlık, sonra tiyatro; ama ille de YENİ TİYATRO diyoruz.

BİR ÖDÜL TÖRENİNİ DAHA ARDIMIZDA BIRAKTIK...

YETKİN YÜKSEL

Tiyatro, insanlığın ilk sanatı olarak günümüzü aydınlatmaya devam ediyor. Post-modern dünyada değerini yitirdi diyenlere karşın, sanatın yapıcı gücünün büyüsü ile birçok oyun perde açarak insanlığa hizmet ediyor. Yeni Tiyatro Dergisi, 15 yıldan beri tüm zorluklara karşı ülkemizin sanat ve kültür yaşamına hizmet etmenin faklı onurunu yaşıyor. 15 yılın gerisinde ise 'bir ömür var' dememiz gerekir. Prof.Dr.Sema Göktaş ve Dr.Erbil Göktaş sadece klasik bir akademisyen değiller. Tiyatronun tüm alanlarında büyük bir heyecanla çalışmayı yaşam ilkesi olarak gördükleri için, dergimizin ardında kocaman bir deneyim olduğunu da söylemek isterim.

Yeni Tiyatro Dergisi olarak yıl boyu sanat adına yapılan hizmetlere teşekkür etmek en önemli görevimizdir. 8 yıldan beri İstanbul, 2 yıldan beri de Anadolu Ödülleri ile tiyatroya, tiyatro yapımcılarına, insanlığa 'inadına sanat' diyenlere teşekkür ediyoruz.

Ödül vermek kolay mı? Hayır. Aksine çok zor. Bir de buna pandemi eklenince, zorluk daha da katlandı. 2,5 yıl sonra ödülleri verebildik. İki sezon tiyatrolar perdelerini açamadı. Online yayın yaparak seyircilerini diri tutmaya çabaladı. Bambaşka bir sürecin içinde buldular kendilerini. Birbirimizin dertlerine şifa olmaya çalıştık. Bu kadar zor dönemde imkânlarımızın elverdiği ödülleri dağıttık. Bir çok ödül platformu hâlâ kapalı ve gelecek adına yapacaklarını kamuoyu ile paylaşmadı. Biz tüm zorluklara karşı ödüllerimizi verdik. Törenimizi yaptık. Bu sene adaysız olarak sadece kazananları açıkladık. Adayları da ekleyince o kadar büyük bir kalabalığı bir araya getirme riskine giremezdik.

Biz işimizi içten yapıyoruz. Tiyatroyu iyi biliyoruz. Tiyatronun tüm aktörlerini unutmuyoruz. Kollektif sanata hizmet eden her alanı desteklemek bizim görevimiz.

Şimdiye kadar neler mi yaptık?

Tiyatro adına büyük başarılara imza attık. Konservatuar ve Güzel Sanatlar'dan mezun olup sesini duyuramayanların sesi olduk. Tanımadığımız bir çok yeni oyuncu, yönetmen, yazara ödül vererek onları cesaretlendirdik. Önlerini açtık. Şans getirdik. Bizden aldığı ödüllerle hem kendilerine güven geldi, hem de farklı sanat yapıcılar ile birebir çalışmak istediler. Dramaturji konusunu çok sesli olarak dile getirdik. Yönetmenin en önemli destekçisidir dedik ve bu alanda ödül vermeye başladık. Dramaturjisi yapılmış oyun ile yapılmamış oyun arasındaki farkın artık herkes farkında. Artık her oyunun künyesinde dramaturgun da adı var. Emektar ve ne yazıktır ki ilgi görmeyen bir çok tiyatro insanına emek ödülü verdik. Şimdi aramızda olmayan bir çok değerli isim bizden 'onur ve emek ödülü' aldı. Prof.Dr. Hülya Nutku, Ferhan Şensoy, Tanju Cılızoğlu, Adalet Ağaoğlu, Prof.Dr. Özdemir Nutku birkaç isimden biri. Özel tiyatrolara destek verdik. Mekânı olan tiyatrolara teşekkür etmek kimsenin aklına gelmedi, sadece biz 'onlar olmazsa tiyatromuzun durumu ne olur' dedik ve destek vermekten çekinmedik. Ödenekli tiyatrolar sayesinde Türk Tiyatrosu yaşıyor dedik ve nitelikli her çalışmaya gönül rahatlığı ile destek verdik. Farkındalığı güçlendirdik. Tüm bunları, insanlığın sanatla gelişimine inandığımız için yaptık. Tiyatro yayınlarına, festivallere, halkla ilişkiler bölümlerine ödül vermekten çekinmedik. Çünkü onlar sayesinde sektör olacağına inanıyoruz. Tiyatronun güçleneceğini düşünüyoruz. Tüm ülkemiz hatta tüm dünyaya kapımız açık. Gönlümüz açık. Yeter ki tiyatro yapın. Yeter ki sanatı sevin.

Bir oyunun nasıl çıkarıldığı hakkında size bilgi vermek isterim. Oyunu bulmak yetmez. Yönetmen, dramaturg, oyuncu, kostüm, dekor, ışık tasarımcısı, müzisyen bir araya getirilir. Kolay mı? Hayır, çok çok zor... 40 kez tekrarlanan provanın ardından sahne denir. Bu süreci amatörden ödenekliye kadar herkes deneyimler. Ardından tek derdi alkıştır. Bu insanlar bilgisini, kalbini ve yaşamını ortaya koyar. Bu zor sürece teşekkür etmek mi sizleri rahatsız ediyor? Etmesin, gelin siz de destek verin. Siz de alkışlayın ki, daha güçlü olalım.

Davet edildiğimiz sayısız Anadolu şehrine oyun izlemek için gittik. Bazen farklı çalışmalar yapmak için gelen dostlarla karşılaştık. Bambaşka diyarlardaki dostlarla hasret giderdik. Oyunu izledikten sonra saatlerce oyun hakkında tartıştık. Daha iyi nasıl olur? Bu kadar güzel ve yaratıcı unsuru nasıl kullandınız gibi konularda fikir alış verişi yaptık. Oyunların güzelliği karşısında büyülenerek, yeni anılarla evimize döndük.

Biz burada olmaya devam ediyoruz. Tiyatro adına çalışmaya devam edeceğiz.

İyi olmaya gayret gösteren herkesi alkışlayacağız.

Bu ödülde o kadar çok emeği geçen isim var ki. Desteği olan herkes sevgilerimi sunuyorum.

Güzel günlerde buluşmak umuduyla.

İyi seyirler...

BEHZAT UYGUR: ÜLKESİNİ TANIMAYAN İYİ TİYATRO YAPAMAZ

MUSTAFA İRİ

İlk gençliğimden bu yana aklımda yer eden ve ilk gittiğim oyunlardan biri olarak Nejat Uygur Tiyatrosu ve bir ülkenin genetik sanat hafızasına kazınan bir aileye mensup olmaktan konuşalım mı önce? Sahneye çıktığınız ilk günü anlatır mısınız?

BEHZAT UYGUR: İlk annemin karnında çıkmışım sahneye. 70 ya da 71 yılıydı. Büyük bir kalabalık önünde oynuyor babam. İzmir'de Ekici Över Gazinosu'nda. Oyundan önce bana; ''Al bu çay servisini, oyun başlayınca çaycı çocuk olarak gir sahneye, çay getir bana!"dedi. 'Cibali Karakolu' oyununda komiser rolünde oynuyor. 'Peki' dedim, çünkü oyun olmadığı zamanlar sürekli sahnede zaman geçirip oyun oynadığım için bana göre çok olağan bir durumdu bu. O kalabalığı görünce şaşırdım ama aslında tuluat yapıyorum tabii orada. Hatırladığım, babam bana oyunda; ''Sen kimin oğlusun?" diye sordu. Ben de doğal olarak "Nejat Uygur'un oğluyum." dedim. Bir kahkaha, alkış koptu. Babam da oynadığı rol kişisi olarak; "Hani şu komiklik yapmaya çalışan adamın mı?" dedi. Seyirciden bir kahkaha daha geldi. "Çık dışarı, bir daha çay getirme bana!" dedi. Ben alkışlarla sahneden indim. Ve o turne boyunca çaycı çocuk rolüm devam etti. Sahneye ilk çıktığım daha doğrusu hatırladığım rol buydu.

Nejat Uygur ve Süheyl Uygur çok değerli isimler... Kaç yıllık bir serüvendi? Acısıyla tatlısıyla geçen emek ve kahkaha dolu bu süreçte en sert dönemeçler ne zaman yaşandı?

BEHZAT UYGUR: Tabii ki kendi tiyatromuz Süheyl Uygur – Behzat Uygur Tiyatrosu'nu kuralı şu kadar yıl oldu. Geçenlerde düşündüm de; bir kere sadece rolümü düşünerek çıkmak istiyorum ama tabii bütün özel tiyatroların yaşadığı bir durumdur bu. Nejat Uygur Tiyatrosu'nda oynadığımız dönemde bayağı zorlu şeyler gördük. 1974 yılında İzmir'de oynarken Kıbrıs Çıkarması sırasında karartma ilan edildi İzmir sokaklarında. Bütün tiyatrolar kapandı. Halbuki İzmir Fuarı'ndan kazandıkları parayla tiyatrolar İstanbul'da sezonu açıyorlar. Bütün tiyatrolar teker teker gitti. Tiyatroda otuz kişilik koca bir aileyiz. Herkes kara kara düşünürken babam; "Hayır, gitmeyeceğiz, kalacağız!" dedi. "Nasıl oynayacağız peki?" diye sordu Bahri Beyat. Babamın unutulmaz partneri ve annem Nejla Uygur. "Karartmada mavi ışık takarak oynayabiliriz." dedi babam. "Asıl benim şimdi tiyatro yapmam gerekir." diyerek oyununu mavi ışıkta oynadı. Böyle olunca da seyircisi onu daha da fazla benimsedi ve sahiplendi. O zamanlar bir çocuk olarak baktığımda şunu öğrendim; ne olursa olsun perde kapanmamalıydı.

Güldüren Şüphe benim için çok özel bir oyun. Kişisel anılarım var. Tıpkı Sezen Aksu şarkıları gibi sizin oyunlarınız her sezon bizim anılarımıza ortak oldu ve keyif verdi. Bu antidepresan etki bir oyuncu olarak size nasıl yansıyor hep merak ederim.

BEHZAT UYGUR: 'Güldüren Şüphe' seyircinin de çok keyif aldığı bir oyun oldu. O oyunda beni en çok zorlayan ikinci perdeydi. Ağır bir makyajla kadın rolü oynuyordum ve on beş dakikada hazırlanıp yetişmem gerekiyordu. İlk oyun günü o sahne bitti ve tuvalet ihtiyacımı gidermek için tuvalete gittim fakat kilotlu çorap giydiğimi unutmuşum. Çorabı sıyırıp otururak ihtiyacımı giderdim ve o an kendi kendime şöyle düşündüm: İşte role girmek böyle bir şey! Role girmek iyi de çıkmak zor.! Antidepresan benzetmesi güzel bir benzetme olmuş, çünkü seyirciye sorumluluğumuz var.

Komedi oyunculuğu ve sahnede kardeş partnerliği zor mu?

BEHZAT UYGUR: Evet komedi oyunculuğu zor. Çünkü insanı ağlatabilen sebze vardır, soğanı doğrarsınız ağlatırsınız ama güldürebilen bir sebze bile yokken komedi oyunculuğunun zor olduğunu düşünüyorum. Bir masada dostlara fıkra anlatıyorsunuzdur örneğin, çok dikkatli olmanız gerekir; gülmeyebilirler. Yanlış fıkra seçmiş olabilirsiniz, zamanlamasını yanlış yapmış olabilirsiniz ya da anlattığınız fıkrada birisini üzebilirsiniz o masada. Çok dikkatli olmanız lazım. Bütün bunları kafanızda toparla-

manız lazım. Hele ki bizim gibi doğaçlama yapan tiyatrolarda daha da zordur komedi oyunculuğu. En basitinden yola çıkıp en abartı sahneleri bile seyircinin kabul edebileceği biçimde oynayabilmek bu işin püf noktalarından biri olsa gerek. Çünkü bazı oyunlarda öyle gerçek dışı konular oluyor ki; içinize sindirmezseniz ve seyirciyi inandırmazsanız izleyiciye geçmez. Kimse gülmez. Bir de kabul görmesi gerekiyor yapacağınız esprilerin. Kardeş partnerliğinin bir zorluğunu görmedik. Hayatımız tiyatroda geçti ve tiyatroda çalışırken kimliklerimizi dışarıda bırakırız. Bu sorumluluğumuzu bildiğimizden bu konuda bir zorluk yaşamadık.

Sevilen bir isim olarak Türk izleyicisini nasıl değerlendiriyorsunuz? Özellikle tiyatro izleyicisini?

BEHZAT UYGUR: İzleyicimizi, Türk tiyatro izleyicisini çok vefakâr ve cefakâr buluyorum. En zor koşullarda bile tiyatroyu desteklediler. Özellikle pandemi döneminde. Tiyatromuza seyirci kazandırma görevimizi de yerine getirdiğimizi düşünüyorum. 70 – 80 yıllık bir tiyatroyuz, gençlere de bunu aşılamamız gerekiyor. Seyircinin sosyal medyadan ve televizyondan kafalarını kaldırıp onları tiyatroya getirmenin yollarını aramalılar. Sorumluluklarından birinin de bu olduğunu düşünüyorum. Seyircimizi de alkışlamak gerekiyor. Özellikle de bu pabdemi döneminde. İki saat maskeyle oyun izlemek, oynamaktan daha zor. O sosyal mesafeye uyarak komedi izlemek cidden zor, gülüyorlar çünkü. Var olan tiyatro seyircimize daha da seyirci eklememiz gerekiyor.

Kendi tarihinizdeki en mutlu dönem ne zamandı ve hangi oyun bu güzel zamanlara eşlik etti.

BEHZAT UYGUR: Tiyatroda çok mutlu anlarımız oldu. Zaten biz tiyatroda olduğumuz her an çok mutluyuzdur. Tabii bunca yıl hayatı tiyatroda geçmiş tiyatrocularız biz. İlk aklıma gelen; bize bırakılan bir emanet var. Sadece İstanbul, Ankara, İzmir'de tiyatro yapmayın denildi bize. Bu yüzden bol bol turne yapıyoruz. Hemen hemen her ülkede oynadık. Mesela Avustralya'da oynamamıştık. O da oldu. Sidney'de oynadığımız iki yüz yıllık bir tiyatroydu. Oyun bitsin istemedik. Bizden yirmi yıl önce de Nejat Uygur Tiyatrosu orada oynamış. Marko Paşa Müzikali'ni Harbiye Açıkhava Tiyatrosu'nda oynadık. Son zamanlarda Harbiye Açıkhava'da tiyatro oyunları azalmış, konserler çoğalmıştı. Hatta bir popçunun konser öncesi "Mekânın sahibi geldi!" dediğini duyunca çok içerlemiştim. O mekânın gerçek sahibi tiyatrocular. Adı da Harbiye Açıkhava Tiyatrosu. O gün aklıma koydum ve biz de onayacağız dedim. Çünkü mekânın sahibi tiyatrocularıdır. Ve gözümüzü kararttık, kiraladık. 'Eğer dolduramazsanız hiç iyi olmayacak' denildi bize. O gün merdivenler bile satıldı. Oyunun oynanma tarihinin de Nejat Uygur'un doğum gününe denk gelmesi bizim en mutlu olduğumuz tiyatro günlerinden birisidir tabii.

Sizce Türk Tiyatrosu'nun en temel iki sorunu ne?

BEHZAT UYGUR: Türk Tiyatrosu'nun temel sorunu dediğiniz zaman ilk temel sorun bence samimiyetle yaklaşmayan insanlar diyebilirim. Röportajın başında da söyledim, özel tiyatro sahipleri oyunlara sadece rolünü düşünerek çıkamaz. O kadar çok gereksiz sorunla uğraşırken temel sorunları unutmaya başladık. Yerel yönetimler 'özel tiyatrolara nasıl destek olabiliriz' diye düşünüp, sadece bu fikirle yola çıkarlarsa çözüme ulaşabiliriz. Aslında bu dediğim daha çok seyirciyi kapsıyor. Bize değil, seyirciye nasıl destek olabiliriz iye düşünmeleri gerekiyor. Çünkü bize destek olurlarsa biz daha ucuza bilet satacağız, daha çok reklam yapabileceğiz. Türk Tiyatrosu'nun oyuncu olarak hiçbir sorunu yok. En yetenekli oyuncular bizde. Ama tiyatroların oyunlarını sergileyebilecekleri düzenek yok. Bu sebeple biz Türk Tiyatrosu için ne yapabiliriz diye samimiyetle yaklaşırlarsa bütün sorunların düzeleceğini düşünüyorum.

Pandemi öncesinde sahnelenmekte olan oyunlarınız bu yıl da sahnelenecek mi? Başka neler izleyeceğiz sizden?

BEHZAT UYGUR: Pandemi öncesi 'Süt Kardeşler'i çıkarmıştık. 25 – 30 oyun oynadık. Sonra doğal olarak oynayamadık. Bu oyunumuz devam edecek. ‹Hey Gidi Günler› gösterimiz devam edecek. Geçmişten günümüze bir yolculuk bu. Bunların yanı sıra yeni projelerimizde olacak.

Oyuncu olmak ve tiyatro yapmak ikisi ayrı şeyler mi? İdealist genç arkadaşlara tavsiyeniz ne olur bu konuda?

BEHZAT UYGUR: Oyuncu olmak ve tiyatro yapmak aynı şey değil tabii ki. Bir tiyatro işletmecisi olmak çok farklı. Biçim olarak da farklı. Her oyuncu tiyatroda başarılı olamayabilir. Dizide gösterdiği başarıyı tiyatroda gösteremeyebilir. Tam tersi de olabilir. Ama tiyatro yapmak bambaşka bir şey. Tiyatro yapacaksanız insanınızı çok iyi tanımanız, ülkenizi çok iyi bilmeniz gerekiyor. Ben sadece İstanbul'da belli bir bölgede tiyatro yapayım diyorsanız yapmayın. Uyuzunuzu kaşımak için tiyatro yapılmaz.Tiyatro bir meslektir. Sorumluluklarınızı bilin ve öyle tiyatro yapın. Teşekkür ederim.

KADIN İŞİ BİR DEVRİM HİKÂYESİ

OĞUZ K. OĞUZ

Yaftalı Tabut,
İBB Şehir Tiyatroları'nda uzun zaman sonra izlediğim, belkide en sıra dışı ve en cesur çalışma.
Tabii bu çıkarıma yol açan, oyun kahramanımızın oldukça ilginç yaşam öyküsü ve bu öykünün eşlikçileri.

Fatma Nudiye Yalçı.
Tanıdık bulmadığım ve adını hiç duymadığım bir isim. Tarihin tozlu raflarında kalmış, bir bakıma tesadüfen varlığı ortaya çıkarılmış entelektüel bir kadın.
Oyunun ilk sahnesinde, gölgede kalmış ve hak ettiği saygıyı görememiş yazar hakkında, bilgilendirici bir açıklama yer alıyor.

Kısa bir araştırmanın ardından edindiğim bilgiler ışığında;
Dönem kadın yazarları arasında, sahneleme niteliğine sahip ilk tiyatro oyununun yazarı.
Bu gerekçeden dolayı, Türkiye'nin ilk kadın oyun yazarı olarak kayıtlara geçmiş durumda.
Hatta kaleme aldığı 'Beyoğlu 1931' adlı oyunu, o dönemde Dârülbedâyi (İBB Şehir Tiyatroları) repertuvarına kabul edilmiş ancak sahnelenme şansı bulamadan arşive kaldırılmış.

Oyun, kadın yazarımızın yaşam çizgisi üzerine konuşlandırılmış.
Bir nevi biyografik bir çalışma da diyebiliriz.

Varlıklı bir ailede dünyaya gelen Yalçı, değişen dünyaya ayak uydurma konusunda başarılı ve bilgiye ulaşma konusunda girişimci bir profil çiziyor. Kitaplarla olan ilişkisi, Nizamettin Nazif Tepedelenlioğlu ile tanışmasına ve dönem aydınlarının bir araya geldiği 'Resim-

li Ay' çevresi ile etkileşim sağlamasına neden oluyor. Tabii girdiği çevrenin etkisi ve ideolojisinin oluşturduğu politik yapılanma içerisinde, Nâzım Hikmet ve Dr. Hikmet Kıvılcımlı ile yakın ilişkisi, yaşamının sonraki sürecini belirleyen dönüm noktalarını oluşturuyor.

Nizamettin Nazif Tepedelenlioğlu ile kısa süren evliliğinin ardından, Dr. Hikmet Kıvılcımlı ile başlayan duygusal birliktelikleri, hem edebi hem de siyasi zeminde uzun yıllar devam ediyor. İdeolojik olarak inandığı değerler uğruna, her dönemde yaşadığı gözaltı, tutukluluk ve hapis dolu yılların ardından sağlığını kaybeden Yalçı, kanser tedavisi için önce yurtdışına çıkıyor. Ne yazık ki genç sayılabilecek bir yaşta, 1969 yılında Sofya'da yaşamını yitiriyor.

Yazar Bilgesu Erenus'un metni, Yelda Baskın başarılı rejisinde hayat buluyor. Bensu Orhunöz, Ceren Hacımuratoğlu, Lale Kabul, Nazan Yatgın, Selin Türkmen, Şenay Bağ ve Yeşim Mazıcıoğlu'nun rol aldığı oyun neredeyse tam bir kadın iş birliği örneği. Hiç kimsenin öne çıkmadığı, hiç kimsenin de arkada kalmadığı, kolektif bir anlayışla sahnelenen oyunda, oyun kişilerinin tamamı kadın-erkek fark etmeksizin, dönüşümlü olarak karakterlere hayat veriyor. Fatma Nudiye Yalçı'nın, karanfil ile aktarılan başkalaşım süreci oldukça hoş bir reji ayrıntısı olarak göze çarpıyor.

Yalçı ve Kıvılcımlı'nın yaşam öyküsü o kadar birbirine geçmiş durumda ki, Yalçı'nın mı yoksa Kıvılcımlı'nın mı yaşamına tanık oldum, bu konuda çok net değilim.

Yalçı'nın, cenazesinin içerisinde bulunduğu tabutun, yedi kadın tarafından omuzlanarak sahneye getirilmesi, alışık olmadığımız şaşırtıcı bir görselliğe yol açıyor. Tabutun işlevsel tasarımı, yedi kadın oyuncunun, aksesuar ve kostüm sandığına dönüşüyor.

Prömiyer gecesinin hemen ardından izlediğim için, oyuncuların bir biri ile uyumu ve sinerjisinin nispeten düşük olduğu bir seyir zevkine denk geldim. Ama bu durum bile oyunun saçtığı dikkat çekici parlaklığı gölgelemedi.

Yaftalı Tabut; Yalçı'nın hayat hikayesi üzerinden, İmparatorluk'tan Cumhuriyet'e, sosyalizm ve komünizm tarihine bir yolculuk.

Nazım Hikmet, Dr. Hikmet Kıvılcımlı ve Kemal Tahir'li yılların Türkiye'sine eleştirel bir bakış açısı.

Kadın işi bir devrim hikâyesi.

**

Tek perde, 95 dakika

KASIM AYI KONUĞUMUZ, TİYATRO35 GENEL SANAT YÖNETMENİ ATİLLA ALPAR

ERBİL GÖKTAŞ

Tiyatro35 nasıl ve neden kuruldu? Diğer Tiyatro ekiplerinden sizi ayıran en önemli bileşenler nedir?

Maltepe Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesin'de Oyunculuk bölümünden mezun olduktan sonra Marmara Üniversitesi Sinema bölümünde yüksek lisansımı tamamladım ve hep hayalini kurduğum kendi tiyatromu açmak istedim.

Fakat önce yapacağım işe inanmam gerekliydi. Sonra her şey kararlılık ve çaba ile kendiliğinden olması gerektiği yönde ilerleyecekti. Oldum olası inanmadığım bir projenin içinde kesinlikle yer almadım. Söz konusu kendi projem ise elbette bu daha da önemli oluyor. Öncelikle kendi tiyatro sanatımın bir kimliği olması gerekiyordu. Oyunculuk bölümünden mezun olduktan sonra dizi oyunculuğu ve eğitmenlik yaptım. Tiyatro kimliğimin oluşması için kültürel ve entelektüel birikimim benim istediğim seviyede değildi. Bu nedenle şartların oluşması için zaman gerekiyordu. Neticede 2012 yılında resmi şirketi, 2015 yılında Tiyatro35'i kurdum. Ardından 2018'de ise yerleşik Black Box sahnesine geçtik.

İlk projemiz Dostoyevski'nin Suç ve Ceza romanından uyarladığım Suç ve Ceza Raskolnikov oyunu idi. Ardından Strindberg'in Matmazel Julıe'si geldi. Oyuncu ve yönetmen olarak bu iki projede sıra dışı ve marjinal işler yapmak istiyordum. Suç ve Ceza ile ilgili yaptığım araştırmalar neticesinde gördüm ki daha önce yapılan uyarlamalarda tek kişilik sahnelenen bir oyun yoktu. Adımızı Dünya Tiyatro Tarihine güzel bir çalışma ile yazdığımızı düşünüyorum.

Önceleri oyunlarımıza çok az kişi geliyordu. Sonraları ilgi de katılım da artmaya başladı. Pek çok turneler yaptık. Örneğin Çanakkale de müthiş bir kalabalık vardı. İstanbul'da da çok büyük bir ilgi ile karşılaştık. Daha sonra, uzun süre, İzmir de kapalı gişe oynamaya başladık. Şehir dışından ve yurt dışından izleyiciler geliyordu.

Covid-19 öncesinde, Rusya'nın Perm şehrinde yapılan Dünya Tek Kişilik Mono Festivali' nden davet alan ilk Türk Tiyatrosu ekibi olarak emek, sabır ve kararlılık ile gerçekleştirdiğimiz bu çalışmayı taçlandırdık. Daha da önemlisi, 35 ülkenin müracaat ettiği böylesi bir festivalde, ön elemeye katılmadan, 10 finalistten biri olarak yer almamızdı. Bu başarının ardında yaptığımız işe olan inancımız ve çabamızın yanı sıra kariyerimin de büyük katkısı oldu. Böylesine önemli ve prestijli bir tiyatro festivalinde bu şekilde yer almak benim için de Tiyatro35 için de tarifi imkansız bir mutluluk ve gururdu. Fakat ne yazık ki ülkemizde ödüller ve tiyatro festivalleri artık işportaya düşmüş durumda olması da beni ve Tiyatro35'i bir o kadar üzüyor.

Perm'de düzenlenen bu festivalde ilk üç oyun ödül alıyor. Bunlardan en prestijli olanı ise Grand Prix ödülü. Festival koordinatörü Mr.Barakin, Suç ve Ceza romanından tek kişilik bir oyunu nasıl uyarlayıp sahnelediğimi öylesine merak etmiş ki Rusya'dan İstanbul'a geldi ve 7 yıldır düzenledikleri festivalde son üç yıldır Grand Prix ödülüne layık olabilecek bir oyun izlemediklerinden ve bu oyunun festivalde yer alması gerektiğinden bahsetti.

Sohbetin ilerleyen bölümleri benim için daha da gurur verici idi. Rusya'nın en önemli tiyatro akademisyenlerinin bir Türk sanatçının bunu nasıl yapabildiğine inanamadıklarını, onlara göre böyle bir çalışma ve performansı ancak bir Rus sanatçının yapması gerektiğini söyleyen Mr.Barakin'e Rus ve Amerikan ekolü ile yetiştiğimden, oyunculuk eğitiminden ve geçmişimden bahsedince anlaştık.

Daha sonra Matmazel Julie'yi de çok sıra dışı bir anlayışla sahneledik. Bu oyun ile de Direklerarası En İyi Erkek

Oyuncu ödülünü aldım.

Başından beri göğsümüzü kabartan ve Tiyatro35'in gururu olan asıl mesele ise projelerimizi gerçekleştirirken tüzel, kurumsal veya herhangi bir şahıstan hiçbir sponsorluk ya da maddi destek almamış olmamızdır. Tiyatro35, maddi ve manevi çok büyük bedeller ödeyerek kuruldu ve yoluna da böyle devam ediyor.

Marjinal ve Sıra dışı bir şekilde sahnelemek ne demek?

Evet, güzel bir soru! Aslına bakarsanız bu benim tez konumla da alakalı bir soru. Hali hazırda Yunanistan Peleponnese Tiyatro Çalışmaları Doktora öğrencisi olarak eğitime devam ediyorum ve bu konu ile ilgili çalışmalar, araştırmalar yürütüyorum.

Araştırdıkça okudukça, Türk Tiyatrosu'nun yıllar boyu yanlış insanların hegemonyasında sömürülmüş ve bazı kartel yapıların kontrolünde kalmış olması sebebiyle Dünya genelinde bir ekol yaratamadığını gördüm. Ekol olabilmek için bir kimliğinizin olması gereklidir. Örnek vermek gerekirse Commedia dell'Arte, Antik Yunan Tiyatrosu, Stanislavski veya Actor Studıo ekolleri vs… Biz de, örneğin, Anadolu Oyunculuğu üzerinden bir ekol kurabilirdik ve dünya da belki de önemli bir noktada olabilirdik. Çünkü Anadolu coğrafyası, tarihi, birikimleri ve insanı ile bir kültür hazinesi. Ne yazık ki bu hazine görülmek istenmemiş ya da henüz keşfedilmeyi bekliyor. Öte yandan kurumsal tiyatroların hali ise içler acısı. Çağdaş Avrupa Tiyatrosu kesinlikle takip edilmiyor ve vizyon sahibi genel sanat yönetmenleri maalesef yok.

Vizyon sahibi olmak bambaşka bir normdur. Ailede başlar, okul ve yetiştiğin çevre ile devam eder. Öyle ki Multidisipliner bir altyapı gerektirir. Yirmi yıldır bu sektörün içindeyim ne yazık ki multidisipliner, kültürel birikimlere sahip üç veya beş kişi ile karşılaşmışımdır.

Bütün bu kötücül ortamın ve karmaşanın içinde olmamaya, doğruluğuna inandığım yolda yürümeye çabalıyorum. Tiyatro35'in Genel Sanat Yönetmeni, Yunanistan Peleponnese Üniversitesi Tiyatro Bölümü'ne kabul edilen ilk Türk sanatçısı olarak, hayatımı okumaya, araştırmaya, öğrenmeye, her zaman bilginin peşinden koşmaya, edindiğim bilgileri ve deneyimleri içselleştirmeye adadım. Evrensel bir dil olan ve belki de yeter görünen İngilizce'yi biliyorum ama Dünya'nın en zor dillerinden biri olan Yunancayı da öğreniyorum. İşte bütün bu kültürel birikimler ile sanatsal kimliğimi oluşturuyorum.

Bu açıklamalardan sonra sorunuza yanıtı şöyle tamamlayabilirim; Benim içimde kurumsal tiyatroların sahnelediği birbirine benzeyen oyunlar yerine, sıra dışı ve farklı işler yapmak gibi bir içgüdü oluşuyor. Tiyatro35 olarak bize dayatılan geleneksel sahneleme kodlarını yıkarak tamamen yeni bir sahneleme metodolojisi ile seyirci karşısına çıkıyoruz.

Örneğin İzmir seyircisine geleneksel kurumsal tiyatro anlayışının alıştırdığı, "dekor olmazsa o bir tiyatro oyunu değildir." anlayışını kırmaya çalışıyorum.

Tiyatro dekor sanatı değildir. Hiçbir seyirci, dekor izlemek için bilet parası vermez. Oyunu ve oyuncuyu izler. Çünkü tiyatro oyuncu sanatıdır. Gerçeklik algısını güçlendiren ve izleyiciye aktaran dekor değil, oyuncudur.

Tiyatro da marjinallik ve sıra dışılık yaratmak ise, daha önce denenmemiş sahneleme ve dramaturji yöntemlerini uygulamaktan geçer.

Örneğin Suç ve Ceza oyununun hemen pek çoğu yaklaşık 35 kişilik bir oyuncu kadrosu ile sahnelenmişti Biz ise Raskolnikov karakteri üzerinden, üstelik klasik çerçeve sahne de değil Blackbox dediğimiz seyircinin oyuncuya çok yakın olduğu, nefesini hissettiği bir sahnede tek kişilik bir oyun olarak sahneledik. Burada, oyunculuk anlamında über gerçekçilik yöntemini kullandım. Üç kişilik Matmazel Julie'yi iki kişi üzerinden içeriğe bağlı kalarak biçimsel farklılıklar ile yeniden günümüze uyarladım. İşte tiyatroda marjinallik ve sıra dışılıktan kastımız budur. Bir bakıma Post-Dramatik tiyatro da denilebilir.

Tez konunuz nedir?

Öncelikle söylemeliyim ki, uzmanlık alanı Tiyatro-Sinema Oyunculuğu ve Yönetmenliği olan tez danışmanım Doç. Dr. Yannis Leontaris, Yunanistan'ın ve Avrupa'nın en prestijli akademisyen ve yönetmenlerinden biri. Bu anlamda kendimi şanslı buluyorum.

Tez konum ise daha önce Yunanistan da yapılmamış ve yine bir ilke imza atma fırsatı bulacağım "Stanislavski Sistemi ve Metot Oyunculuk tekniklerinin Türk-Yunan Tiyatro ve Sineması Üzerinden Karşılaştırılması" üzeri-

ne. Bu benim için ayrı bir mutluluk.

Maltepe Üniversitesi Oyunculuk bölümünde öğrenciyken tamamen bu iki kavram üzerine eğitim almıştım. Stanislavski ve Metot oyunculukları üzerine Türkiye de yazılmış çok az çalışma var. Bazı üniversitelerin oyunculuk bölümlerinde ki arkadaşlarımızın oyunculuk eğitimlerini takip ederken, ne yazık ki çok azının ne yaptığını bildiğine ve bu iki oyunculuk metodolojisinin eksikliğinin farkında bile olmadıklarına tanık oldum. O nedenle Lisans eğitimimde çok şanslı olduğumu düşünüyor ve bu konuyu çok önemsiyorum. Doktora tezimde bu konuyu hem tiyatro hem de sinema alanında çalışacak olmam da ayrı bir şans.

Doktora çalışmalarımın ardından, ileriki döneminde Peleponnese Üniversitesi Oyunculuk Bölümü öğrencileri ile Stanislavski ve Metot Oyunculuğu atölye çalışmaları yapacağız. Onları Modern Türk Tiyatrosu ve Sineması ile tanıştıracağım .

Türkiye de ki Oyunculuk Eğitimleri hakkında ne düşünüyorsunuz?

Gerçeği söylemek gerekirse hiçbir şey düşünmek istemiyorum. Öncelikle üniversitelerdeki oyunculuk bölümlerini ve ders programlarını yenidünya düzenine uygun bir şekilde yeniden dizayn etmek gerekiyor.

Tamamen kötü olduğunu elbette söyleyemeyiz fakat çok kaliteli akademisyenlerimizin yanı sıra lisans eğitimini mühendislik veya işletme alanında tamamlamış yüksek lisans veya doktorasını tiyatro üzerine yapmış oyunculuk bölümlerinde ders veren akademisyenler de var. Dünya'nın hiçbir yerinde böyle bir komedi ile karşılaşamazsınız.

Oyunculuk bölümleri git gide artıyor ama nitelikli kaç akademisyen yetişiyor? Hali hazırda bazı oyunculuk bölümlerinin yüksek lisans ve doktora alanındaki tez danışmanlarının alan dışı akademisyenler olduğunu kaç kişi biliyor? Örneğin bazı belediyelerde şehir tiyatroları kuruluyor. Bir bakıyorsunuz lise mezunu ya da açık öğretim fakültesi mezunu kişiler belediye başkanı tarafından tiyatro koordinatörü yapılıyor. Bir tane akademisyen veya STK'dan ses çıkmıyor. Söylüyoruz kimse duymak istemiyor.

Belediye Başkanları Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüklerinde gerçekten kültürel eğitimini tamamlamış vizyon sahibi kişilere görev vererek liyakati lafta değil eylemde uygulamalıdır.

Diğer taraftan kurslar da oyunculuk eğitimi almamış eğitmenler var. Bu kişiler sadece sektörel anlamda değil sanata ve sanatseverlere de büyük zarar veriyor. Bu kişiler nedeniyle İzmir de psikolojisi altüst olmuş özgüvenini kaybetmiş ciddi bir kitleye eğitim verdim. Onlarla birebir konuştum ve çalıştım. Sonuç o kadar kötü ki eğitimsiz insanların verdiği hasarları onarmak yılları alıyor. Sonuç olarak oyunculuk eğitimi almak isteyen adaylar görkemli sahnelere, kurumlara aldanmamalı, içeriklere çok dikkat etmelidirler. Eğitmenlerin özgeçmişlerini çok iyi araştırmalıdırlar.

Tiyatro35'in yeni projeleri nelerdir?

Covid-19 dönemi üretkenlik anlamında bizim için çok verimli geçti diyebilirim. William Shakespear'in Coriolanus adlı oyununu hazırladık. Diğer projelerde olduğu gibi yönetmen ve oyuncu olarak yepyeni bir bakış açısı, marjinal ve sıra dışı bir yorum ile, yakın zamanda perde diyeceğiz.

Diğer projelerde olduğu gibi diyorum çünkü Coriolanus da normalde yaklaşık 25 oyuncu kadrosu ile sahnelenen çok uzun bir metin. Ayrıca çok da sıkıcı diyebilirim. Ancak yorumlayıcı olarak teksti 2 kişi üzerinden bambaşka bir dramaturji ile akıcı bir hale getirdim. Bu oyunun da diğer çalışmalarımız gibi ses getireceğinden hiç şüphem yok. Hatta şimdiden geri dönüşler almaya başladım.

New York Fredonia Üniversitesi'nden Shakespeare ve özellikle Coriolanus araştırmacısı Dr. Vanwesebeeck benimle iletişime geçti. Onunla da Coriolanus üzerine bir röportajı yaptık. Kısaca bahsedecek olursam; tıpkı Raskolnikov'da olduğu gibi Dr.Vanwesebeeck de çok şaşırdı. Nasıl iki kişi ile uyarladığımızı merak etti. Coriolanus'un özüne sadık kalarak, formal değişikliklere giderek bambaşka bir pencere açtığımı belirttim. Keyifli bir sohbet oldu.

Önemli olan özdür. Hikayenin felsefesi ve mottosudur. Ona bağlı kaldığınız müddetçe biçimsellikte belli bir imgelemi oluşturabiliyorsanız sorun yok!

Diğer projemizde Albert Camus'nün Caligula adlı oyunu olacak. Burada, diğerlerinden farklı olarak, sadece oyuncu olarak yer alacağım. Metini yeniden tek kişilik olarak uyarlayan ve yönetmenliğini yapan yakın dostum Muzaffer Aksoy.

Aksoy'da alanında oldukça başarılı ve değerli bir tiyatro emekçisi… Almanya da Tiyatro Yönetmenliği eğitimini tamamladıktan sonra Türkiye de kurumsal ve özel tiyatrolarda çok sayıda oyun sahneledi. Şimdilerde ise Almanya da tiyatro bilimi üzerine yüksek lisans yapıyor.

Caligula oyunumuz da sahneleme biçimi açısından gerçekten çok sıra dışı oldu. Sanırım, Tiyatro35 olarak Dünya edebiyatının en seçkin örnekleri üzerinden, Blackbox oyunculuğu ve rejisi olarak yeni bir akım başlatıyoruz.

Blackbox Oyunculuğu ve Rejisini açar mısınız?

Tiyatro artık çerçeve sahnede ki yerini kaybediyor. İnsanlar klasik tiyatro anlayışından ziyade farklı beklentiler içine giriyor. Sürekli aynı yemeği yiyemezsiniz. İnsanın doğasına aykırıdır. Sanat farklılıkları yaratmayı ve inşa etmeyi amaçlar. Klasik anlayışı yıllar boyu sürdürmekte sanatın doğasına aykırı elbette.

Örneğin, oyuncu çerçeve sahnede ağlaması gerekirken yüzünü eli ile kapatıp seyirciyi kandırdığını düşünebilir. Ancak Blackbox'da böyle bir şey söz konusu değildir. Seyirci oyuncuya çok yakın olduğu için bir kamera gibi zoom in-zoom out yapmaktadır.Tiyatro35'in mottosu OYNAMA SADECE YAŞA!dan yola çıkacak olursak,über gerçekçilik oyunculuk yöntemi sergilemeniz gerekmektedir. Blackbox sahnesinde, koltuklar olmadığı için sandalyeler üzerinde çok farklı yerleşik düzenler oluşturarak alternatif reji formları gerçekleştirebilirsiniz. Yönetmenin vizyonu ve kreatif zekası ile alakalıdır.

Tiayro35'in Blackbox sahnesinde oyunlarımızı izleyen seyirciler bir daha büyük sahnede oyun izlemeyeceklerini söyleyerek ayrılıyorlar. İşte yapmak istediğim böylesi bir devrim!

Suç ve Ceza ile Matmazel Julie dışında başka projeleriniz oldu mu?

Çocuk istismarı meselesine karşın sesimizi duyurabilmek ve ebeveynleri bilinçlendirmek amacıyla sosyal sorumluk projesi olarak gerçekleştirdiğimiz "Dokunma" adlı bir oyun sahneledik. Gerçek gazete haberlerinden oyunlaştırdım ve yönettim. İzmir de çok az oynanmasına rağmen izleyicide karşılık buldu ve sosyal medyada iyi ses getirdi. Önümüzde ki dönemde yeniden sahneleyeceğiz.

Bu arada "Havalı Uzaylı Yenki" adlı bir çocuk oyunu projesini hayata geçirdik.

Kamera Oyunculuğu ile Türkiye de ilk kitap yazan kişisiniz. Başka kitap projeleriniz var mı?

Kamera Oyunculuğu kitabı benim ilk göz ağrım ve doktoraya kabul edilmemde ki en önemli primer faktörlerden oldu. Şuanda "Kamera Oyunculuğunda Gerçekçilik" adlı yeni bir kitap projem var. Son düzenlemeleri yapıyorum. Nitelikli bir yayınevi olursa en kısa zamanda raflarda yerini almasını istiyorum. Oyunculuk üzerine yazmayı düşündüğüm başka projelerde var. Zamanla gerçekleştireceğim.

KUNDURACI DOKTOR ANTALYA'DA PRÖMİYER YAPTI

YETKİN YÜKSEL

Antalya Şehir Tiyatrosu yeni sezonda perdelerini Duşan Kovaçeviç'in 'Kunduracı Doktor' oyunu ile açtı. Ünlü Sırp yazar Duşan Kovaçeviç ile yıllar önce Türkiye'ye geldiğinde tanışmıştım. Kovaçeviç oyunlarını Sırpça'dan Türkçe'ye çeviren Bilge Emin sayesinde uzun uzun sohbet edebilme imkanımız olmuştu. Yeri gelmişken Bilge Emin'e böyle nitelikli bir yazar ile tanıştırdığı için teşekkür ederim. 'İntiharın Genel Provası', profesyonel Türk seyircisi tarafından çok sevilmiş, yıllarca kapalı gişe oynamıştı. Işıl Kasapoğlu'nun yönettiği, Bülent Emin Yarar ve Yetkin Dikinciler'in rol aldığı 'Profesyonel' de üzerinden uzun yıllar geçmesine karşın kapalı gişe oynamaya devam ediyor. Benim de sayısız kez zevkle izlediğim oyun olduğunu söyleye bilirim 'Profesyonel'in.

Kovaçeviç, Balkan toplumunun yaşamını çok iyi bilen bir yazar. Eski Yugoslavya'nın sosyalist sistemini, baskıcı ve demokratik olmayan yaşamını bizzat yaşamış, Yugoslavya'nın yıkılışını görmüş ve en önemlisi neo-liberal politikaların toplumsal çöküşlerine tanık olmuş bir yazar olarak süreçleri tertemiz ve sanatsal estetiği içinde anlatabilmiştir. O'nun tüm bu gerçekçi oyunlarında, reji açısından yorumlara açık ve görsel zenginliğe imkan veren metinlerle karşılaşıyoruz. Özellikle oyun metinlerinin sinematografik özellikleri, disiplinler arası sanata izin vermesi bakımından zengin içerikler barındırıyor diyebiliriz. Kovaçeviç'in biçim olarak kullandığı yazım dilinin de zengin, estetik ve sanatsal olduğunu söyleyebilirim.

'Kunduracı Doktor', bir tıp doktorunun hayal kırıklıkları ve yoksunluğu üzerinden kurulu yaşamını konu ediniyor. Hafıza kaybı yaşayan, kimliğini unutan, kız kardeşi ile birlikte çocukluğuna dönen şehirli aileye mensup bir

doktorun hikâyesi. Oyunun yönetmeni Baran Şükrü Babacan'ın yeni nesil oyunculardan ilk reji denemesi 'Kunduracı Doktor'. Antalya Şehir Tiyatrosu da kendi bünyesinde bulunan sanatçılara oyun yönetme konusunda fırsat vermiş. Böylelikle iç dinamikleri ve seyirciyi iyi tanıyan bir yönetmenin yorumu olarak daha içten ve detaylı olmuş. Şükrü Babacan oyunun rejisi için detaylı çalışmış. Dışa vurumcu yorumuyla seyircinin karşısına geçerek insanlığın yaşadığı sorunlara dikkat çekmiş. Karakterleri karikatürleştirmiş. Böylelikle yaşamın yozlaşmasına dair fikirler daha net anlaşılıyor. Farklı kültür ve mesleklerin aynı yozlaşma içinde insan olarak kalabilme çabaları seyircide derin etki oluşturuyor.

Dekor tasarımı, Sibel Uysal imzası taşıyor. Sibel Uysal'ın simgesel dekoru oyunun özüne katkı sağlıyor. Tükenmişlik, yozlaşma ve göç kavramlarını devamlı toplu bir dekorla algılıyoruz. Oyunun kostüm ve makyajı en dikkat çekici kısımını oluşturuyor. Dışa vurumcu karikatürist karakterin iç dünyasını yansıtma açısından da çok anlamlı. Oyunculuğa gelince; takım oyunculuğunu çok sevdim. Oyuncular ve roller bütünleşmiş. Bu bütünleşme oyunun her dakikasında insanı diri tutuyor. Oyunun enerjisini yükseltiyor. Antalya Şehir Tiyatrosu'nun oyuncuları genç bir ekip. Böyle olunca da oyun karakterini dışa vurumcu roller ile seyircinin karşısına çıkarmak oldukça isabetli tercih olmuş.

Neo-liberal politikaların ve küreselleşmenin eşitlik sağlayacağını düşündüğümüz yaşlı dünyamızda sunduğu kötü fikir sayesinde içsel yolculuğa çıkarak, kendimizi sorgulama fırsatı veren bir oyunla karşı karşıyayız. Tüm ekibi gönülden kutlarım. İyi seyirler.

Yazan: Duşan Kovaçeviç
Çevirmen: Bilge Emin
Yönetmen: Baran Şükrü Babacan
Yönetmen Yrd. : Duygu Hatınoğlu Ünal
Işık Tasarımı: Özgür Dokuyucu
Müzik Tasarımı: Gürkan Çakıcı
Kostüm Tasarımı: Esin Özgün
Dekor Tasarımı: Sibel Uysal
Dans: Boğaç Özbakır
Makyaj: Busem Ceren Kırım
Oyuncular: Adil Şahin, Çiğdem Karaca, Duygu Hatunoğlu Ünal, Emre Karaoğlu, İlke Özkaya, Ömer Öznaz, Yasin Albayrak

MEHMET ALİ AÇIL: SAHNE NANKÖRDÜR

MUSTAFA İRİ

Pandemi dönemi tiyatrosu diyebileceğimiz bir sürecin içindeyiz. Bu umutsuz tablonun içinde harika bir oyun izledik; ‹Masanın Altında›. Öncelikle kimdir Mehmet Ali Açıl. Tiyatro sanatı ile ilk buluşma ne zamandı?

Tiyatro ile bağım Kocaeli'de başladı. Kocaeli'de büyüdüm ben. Yolum bir gün Kocaeli Bölge Tiyatrosu ile kesişti. Usta çırak kültüründen geliyorum diyebilirim. Tiyatro ile temel bilgi birikimimi Burhan Akçin'den aldım. İlk oyunculuk hocam da kendisidir. Sanat'ın ve sanatçının kim olduğunu kendisinden öğrendim. Sonrasında akademik eğitim için Uludağ Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Oyunculuk Bölümü›nü kazandım ve burada eğitimimi tamamladım. Okuğudum sırada 2013 yılında Bursa Şehir Tiyatrosu Nurhan Tekerek rejisi ile 'Buzlar Çözülmeden' oyununu sahneye koyuyordu ve oyunda bir rol aldım. Bursa Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrosu ile de bu vesile ile çalışmaya başlamış oldum.

Topor'un bu harika oyunu hakkında konuşalım. Kimin fikriydi? Süreci anlatabilir misiniz?

Roland Topor benim çok beğendiğim sürreel yazarlardan birisi. Daha önce 'Joko'nun Doğum Günü' ve 'Masanın Altında' oyunlarını farklı gruplardan izleme şansım olmuştu. 'Masanın Altında' oyununu izlediğimde o oyunun bir parçası olmak istedim. Oynamak istedim ama nihayetinde yönetmek fırsatım oldu. Bireyin sıkışmışlığını, yalnızlığını, kadın-erkek ilişkisini, sınıf çatışmasını ve birçok karşıtlığı çok güzel bir dille aktarmış bize. Topor'un 'kara mizah' olarak yazdığı oyun, giderek globalleşen dünyaya acımasız bir eleştiri getirirken, ‹aşk› motifi bu sertliği yumuşatmayı başarıyor. Seyirci oyunu izlerken olmasını istediğim şey aslında küçük bir tebessümle oyundan çıkmaları. Oyunun anlattığı bir çok durumla birlikte yazar oyunun içerisinde 'trom' diye bir şeyin varlığından bahsediyor. Oyunun neredeyse en önemli motiflerinden biri 'trom'. Yazara göre Trom herşey olabilir. İnsanı mutlu eden ne varsa Trom olarak adlandırabiliriz. Aşk ta bir tromdur, evde bir kedinin varlığı da bir 'trom' dur. Oyundaki masanın altında yaşayan Dragomir ve masanın sahibi olan kiracı Florence oyun boyunca 'trom'u varedebilmek için uğraşıyorlar. Ben de oyunun

kendisinin bir 'trom' olması için çabaladım. Başarabildim mi seyirciye sormak gerekiyor. Pandemi gibi çok problemli bir dönemden geçtiğimiz şu dönemde tüm seyircilerimizin birazcık da olsa 'Trom'a ihtiyacı var diye düşünüyorum. Oyunun kişi sayısının az olması sahne üstünde birebir temasın çok yoğun olmaması da oyunu tercih etmemizin başka bir sebebi tabi ki.

Bursa'da tiyatro yapmanın zorlukları ve güzellikleri neler? Şehir Tiyatrosu'nun bu yılki repertuarında neler var?

Bursa'da tiyatro yapmak kamu kurumları olarak bizler için çok zor değil ama şunu söylemek isterim Bursa seyircisi çok seçici. Bursa'nın tiyatro kültürü Ahmet Vefik Paşa gibi bir Anadolu Tiyatro hareketinin neferinin temellerini attığı kültür olduğundan Bursa seyircisi tiyatroyu çok sever ama dediğim gibi seçicidir. Bursa hızlı büyüyen bir kent. Bursa Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrosu olarak bu hızlı büyümeiçerisinde tüm dinamikleri gözetmemiz gerekiyor. Bu yüzden repertuarı belirlerken tüm etmenleri göz önünde bulunduruyoruz. Baktığınızda farklı tarzlarda oyunlarımız olduğunu göreceksiniz. Her türün seyirci kitlesi farklı çünkü. Biz de şehir tiyatrosu olarak Bursa'nın her yerine her kişisine ulaşmamız gerektiğini düşünüyoruz. Sezonumuzu Bilgesu Erenus'un yazdığı 'Misafir' adlı oyunumuzla açtık. Oyun yaren geleneğinin temel özellikleri üzerine kurulmuş. Almanya'ya işçi göçünün ilk yıllarını taraji-komik bir üslupla anlatıyor. Hemen arkasından Roland Topor'un 'Masanın Altında' oyununuyla bir prömiyer daha yaptık. Absürd bir Fransız metni ile buluşturduk seyirciyi. Şimdi sırada 'Yunus Emre' adlı oyunumuzun prömiyeri var. Anadolu'da Türkçe dilinin, Türk şiirinin en büyük öncüsünü seyirci ile buluşturmak için ayrıca heyecanlıyız. Yine pandemi sürecinde hazırladığımız ‹Venedik Taciri› ve ‹Bir Adam Yaratmak› oyunlarımız tekrar seyirci karşısına çıkacak. Biz ayrıca şehrin her yerine ulaşmaya çalışıyoruz. 17 ilçeyi kapsayan programlar yapmaya çabalıyoruz. ‹Mehmet Akif› oyunumuz merkez sahnemize gelemeyen seyircilerimiz için ilçe sahnelerinde sezon boyunca oynanmaya devam edecek. Tüm şehri kapsamaya çalışıyoruz. Bursa'da tiyatro yapmanın belki de en güzel yanı bu. İki buçuk saat mesafede oturan bir Bursalı seyircimizin tiyatro ile buluşması bizim için çok kıymetli.

Büyük bir kültür sanat krizinin içindeyiz. Sizin gibi genç tiyatro emekçilerine büyük iş düşüyor. Nasıl bir çalışma sistemi uyguladınız, uyguluyorsunuz?

Sadece sanatçılar için değil, tüm insanlık için çok zor bir süreç ama evet öznel olarak bakarsak Kültür-Sanat etkinlikleri çok ciddi bir darbe aldı. Bir çok eseri digitale taşımak durumunda kaldık ama bu da ne bizleri ne seyircileri tatmin etti. İnsanlar tiyatroyu, sinemayı, sergiyi, konseri bilfiil canlı olarak izlemek istediler. Biz de herkes gibi her sanat üreticisi gibi hızlı bir digitalleşme sürecine girdik. Rutin olarak digital ortamlarda oyunlarımızı sergiledik. Başlangıçta olan talep giderek azaldı. Pandeminin ilk yılında 'Venedik Taciri' oyunumuzu hazırladık seyirci ile buluşturduk. Salonda yarı kapasite uyguladık ama kapanmaların ardından ciddi bir seyirci sayısına ulaştık. Sonrasında 'Bir Adam Yaratmak' oyunumuz prömiyer yaptı ve ardından yine kapanma sürecine girdiğimiz için devam edemedik. Sonrasında şehir tiyatrosu olarak şöyle bir yol izleyelim dedik. Pandemi en nihayetinde sona erecek ve biz seyircimizle tekrar buluşacağız. O zaman biz yeni ve seyirci için sanatsal anlamda doyurucu bir repertuar hazırlayalım dedik. Tabi bu sürecin tamamını hiçbir oyuncu arkadaşımızı, teknik personelimizi sağlık açısından riske atmadan tamamladık. Pandemi dönemi öncesinde oynadığımız tüm oyunlarımızın yerine yeni bir repertuarla seyirci karşısına çıktık. Bu bizim için onur ve gurur kaynağı açıkçası. Repertuarın belirlenmesi durumunda oyuncu arkadaşlarımızdan seçilmiş olan bir sanat-repertuar kurulu çok özverili çalıştı. Biraz önce belirttiğim tüm dinamikleri gözeterek herkese ulaşabilecek bir repertuar hazırladır. Aynı sistemimize davam ediyoruz. Herkesin söz sahibi olabileceği bir tiyatro düzeninde çalışmaya devam ediyoruz.

Daha önceki yıllarda sizi sahnede izlemiş ve beğenmiştik. Derken iyi bir reji ile şimdi de yönetmen koltuğunda yine başarılı bir iş ortaya koydunuz. Oyunculuk mu yönetmenlik mi daha heyecan verici?

Çok teşekkürler öncelikle. Oynamaktan, sahnede olmaktan çok büyük bir keyif alıyorum. Oyuncu olarak seyircinin karşısına başka bir dünyanın başka başka karakterlerini çıkartmak, onlar gibi yaşamaya çalışmak ayrıcalıklı bir durum diye düşünüyorum. Oyuncu olarak bir oyunun içinde yer aldığınızda tek sorumluluğunuz öncelikle kendi karakterinizi yönetmenin isterleri üzerine inşa etmek ve seyirci karşısına çıkartmak. Bunu ne kadar başarı bir şekilde icra edersen oyuna o kadar katkın olur. Tek düşündüğünüz siz oluyorsunuz ve sahneyi paylaştığınız rol arkadaşınız. Geri kalan tüm tamamlayıcı etmenler yönetmenin ve tasarım kadrosunun işi. İşte bu noktada her şey değişiyor. Yönetmen olarak çalışmaya başladığım ilk gün açıkçası çok korktum. Herhangi bir şey gözümden kaçarsa, eksik yaparsam diye çok tedirgindim. Ama zamanla bir bütün olarak görmeye başlıyorsunuz herşeyi ve en küçük bir eksik ya da fazlalık hemen gözünüze çarpıyor. İzlediğiniz dünyanın sizin hayaliniz olması çok daha heyecan verici bir durum. Sahne üzerinde devinen oyuncuların, kurulan mekânın, verilen ışığın tamamı sizin teksti elinize aldığınızda hayal ettiği-

niz dünyaya yakın olsun diye uğraşıyorsunuz. Ben ayrıca oyunculuk yapan bir yönetmen olduğum için kendime çok büyük dersler çıkarma fırsatım oluyor. Sahne üzerinde dış göz olarak yönlendirdiğiniz oyunculardan çok şey öğrenebiliyorsunuz. Bunları ne kadar cebinize doldurursanız o kadar kazanım sağlarsınız diye düşünüyorum.

Festivaller ve turnelerden bahsedelim biraz da..

Biz sezonumuzu bir turnede açtık aslında. 'Misafir' adlı oyunumuz ile birlikte 7.Frankfurt Türk Tiyatro Festivali'ne katıldık ve oyunumuzun prömiyerini Frankfurt'ta gerçekleştirdik. Almanya'ya yapılan işçi göçünün 60. Yılı olması sebebiyle oynadığımız 'Misafir' oyunu ayrı bir önem arz ediyor. Zira oyun Almanya'ya işçi olarak giden Herr Musa'nın başına gelenleri anlatıyor. Sonrasında ise Adana'da gerçekleştiren ve altıncısı yapılan Şehir Tiyatroları Buluşması'na 'Venedik Taciri' oyunumuz ile katıldık. Adana'da çok ciddi bir talep gördü oyun. Salonun kapasitesi haricinde 100 den fazla izleyici koridor ve merdivenlerde izledi. Oyundan sonra öğrendik ki, 200 kadar izleyici içeri giremediği için kapıdan dönmüşler. 13-17 kasım arası yapılacak olan Bursa Uluslararası Çocuk ve Gençlik Tiyatrosu Festivali'ne de katılacağız. 25.si gerçekleşiyor festivalin. Bursa için çok ayrı bir değer. Bu festivalin organizasyon anlamında Bursa Büyükşehir Belediyesi yüklenicilerden biri. Bursa Kültür Sanat Vakfı, Assitej ve Bursa Büyükşehir Belediyesi birlikte yıllardır bu önemli festivali Bursa seyircisi ile buluşturmaya devam ediyor. Festivale bir kukla oyunu olan 'Kırmızı Duvar' oyunumuz ile katılıyoruz. Sezon içerisinde hem ulusal, hem de uluslararası festivallerde yer alamaya devam edeceğiz.

Sezonun başında sayılırız. Yeni yıl için dilekleriniz neler, sürprizler var mı?

Bursa Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrosu olarak tek dileğimiz seyirci ile bir daha bağlarımızın kopmaması. Bir tiyatronun kapanması sadece seyircinin gelmemesi anlamına gelmiyor. Biz oyuncu olarak bir üretim sürecinin dışında kaldığımızda kendimizi ciddi bir eksikliğin içinde hissediyoruz. Bu yüzden tek isteğimiz bir daha seyircisiz bir salonda oyun oynamak zorunda kalmamak. Sürpriz olarak; Mayıs ayında Bursa Büyükşehir Belediyesi ve Güney Marmara Tiyatro Kooperatifi işbirliğinde bir festival gerçekleştireceğiz. Detayları şimdilik bizde kalsın o zaman.

Kendini tiyatroya adayan diğer genç arkadaşlara neler söylemek istersiniz?

Ben tiyatro bölümünde okumaya karar verdiğimde zor bir dönemde mezun olacağımızı biliyordum ama şu anki döneme baktığımızda genç arkadaşlarımızın işleri çok daha zor. Her zaman çok çalışan, kendini her anlamda geliştiren arkadaşlarımız diğer arkadaşlardan bir adım önde olacaklar. Bize hep öğretilen şuydu; 'sahne nankördür' derlerdi hocalarımız. Çalışmayan oyuncu sahneye nankörlük ettiğinde sahne ona cezasını verir derlerdi. Ben bunun örneklerine canlı olarak şahit olmuş biri olarak tavsiyem bu yönde olacaktır. Çalışmaktan, üretmekten ve denemekten bir an olsun vazgeçmesinler.

Çok keyifli bir sohbetti. Teşekkür ediyorum sizlere.

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI

DEVLET TİYATROLARI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ DT

VIII. ANKARA BULUŞMASI

Yerli Yazarlar Haftası

15 - 21 KASIM 2021

- LEYLÂ İLE MECNUN
- UÇMAK "HEZARFEN AHMED ÇELEBİ"
- KÜRK MANTOLU MADONNA
- ZİYARETÇİ
- BEN ANADOLU
- KADINLAR İSTASYONU
- BİR DÜŞ GİBİ (CAHİDE SONKU)
- ESKİ FOTOĞRAFLAR
- AKİDE ŞEKERİ
- BİR NEFES DEDE KORKUT

/devlettiyatrolari /devtiyatro /devlettiyatrolari

www.devtiyatro.gov.tr

ANKARA

Tótlar
Yazan: İstvan Örkeny
Çeviren: Hilmi Ortaç
Yöneten: Adnan Erbaş
2 - 5 - 7 - 9 - 12 - 14 - 30 Kasım 2021

Leylâ ile Mecnun
Yazan: İskender Pala
Rejisör: Mustafa Kurt
2 - 3 - 16 - 19 - 21 Kasım 2021

Reis Bey
Yazan: Necip Fazıl Kısakürek
Yöneten: Özer Tunca
23 - 28 Kasım 2021

Gökkuşağının Sonu
Yazan: Peter Quilter
Çeviren: Nazlı Gözde Yolcu
Yöneten: Funda Mete
2 - 3 - 4 - 27 - 28 Kasım 2021

Vişne Bahçesi
Yazan: Anton Pavloviç Çehov
Çeviren: T. Yılmaz Öğüt
Rejisör: Bengisu Gürbüzer Doğru
9 - 10 - 11 - 12 - 23 - 24
25 - 26 - 30 Kasım 2021

Uçmak "Hezarfen Ahmed Çelebi" *(İstanbul DT)*
Yazan: Ömer F. Oyal
Rejisör: Hakan Çimenser
16 - 17 - 18 - 19 Kasım 2021

Eyvah Nadir
Yazan: Ahmet Metin Önel
Yöneten: Ali Meriç
2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 9 - 10 - 11
12 - 13 - 14 Kasım 2021

Kürk Mantolu Madonna *(Diyarbakır DT)*
Yazan: Sabahattin Ali
Oyunlaştıran: Nilbanu Engindeniz
Yöneten: Uğur Çınar
16 - 17 - 18 - 19 - 20 Kasım 2021

Fare Kapanı
Yazan: Agatha Christie
Çeviren: Savaş Özdural
Yöneten: İpek Çeken
24 - 25 - 26 - 27 - 28 - 30 Kasım 2021

Aşık Veysel
Yazan: Osman Nuri Ercan
Yöneten: Alpay Ulusoy
2 - 3 - 4 - 5 - 9 - 10
11 - 12 Kasım 2021

Ziyaretçi *(Antalya DT)*
Yazan: Tuncer Cücenoğlu
Yöneten: İrada Gözelova
16 - 17 - 18 - 19 Kasım 2021

Meraklısı İçin Öyle Bir Hikaye
Yazan: Sait Faik Abasıyanık
Oyunlaştıran: Savaş Dinçel
Yöneten: Murat Çidamlı
23 - 24 - 25 - 26 Kasım 2021

Shirley Valentine *(Konya DT)*
Yazan: Willy Russell
Çeviren: Ahmet Alpaslan Sağır
Yöneten: Mustafa Uzman
30 Kasım 2021

Dr. Jekyll İle Bay Hyde
Yazan: Robert Louis Stevenson
Uyarlayan: Jeffrey Hatcher
Çeviren: Şükran Yücel
Yöneten: Ünsal Coşar
2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 9 - 10
11 - 12 - 30 Kasım 2021

Ben Anadolu *(Adana DT)*
Yazan: Güngör Dilmen
Yöneten: Tolga Çiftçi
16 - 17 - 18 - 19 Kasım 2021

Tek Kişilik Düet
Yazan: Tom Kempinski
Çeviren: Lale Eren Dalsar
Yöneten: Mithat Erdemli
23 - 24 - 25 - 26 - 27
28 - 30 Kasım 2021

İkinci Bölüm
Yazan: Neil Simon
Çeviren: Cemil Büyükutku
Yöneten: Ayşe Berna Konur
2 - 3 - 4 Kasım 2021

Böcekbaşı Zülfiyar Efendinin Alelade Hayatı
Yazan: Özlem Lale
Yöneten: İsmet Numanoğlu
9 - 10 - 11 - 12 - 13 - 14 - 23 - 24
25 - 26 - 27 - 28 - 30 Kasım 2021

Kadınlar İstasyonu *(Konya DT)*
Yazan: Demet Bozkurt
Yöneten: Can Ali Çalışandemir
16 - 17 - 18 - 19 - 20 Kasım 2021

Periferi
Yazan: Pembe Akgün
Yöneten: Betül F. Gökçer
3 - 4 - 6 - 10 - 11 - 13
24 - 25 - 27 Kasım 2021

Bir Düş Gibi (Cahide Sonku) *(İzmir DT)*
Yazan: Gökhan Erarslan
Yöneten: Ebru Nil Aydın
16 - 17 - 18 - 19 - 20 Kasım 2021

Sonsuzluk Kitabevi
Yazan: Sabahattin Kudret Aksal
Rejisör: Mustafa Kurt
2 - 5 - 7 - 9 - 12 - 14 Kasım 2021

Eski Fotoğraflar *(Sivas DT)*
Yazan: Dinçer Sümer
Yöneten: Ece Okay
16 - 17 - 18 - 19 - 20 Kasım 2021

Gidion'un Düğümü
Yazan: Johnna Adams
Çeviren & Yöneten: Buğra Koçtepe
23 - 26 - 28 Kasım 2021

Yunus Diye *(Çocuk Oyunu)*
Yazan: Erdal Ozan Metin
Yöneten: Caner Kadir Gezener
13 - 14 - 21 Kasım 2021

Akide Şekeri *(Bursa DT)*
Yazan: Ali Meriç
Yöneten: Cenk Turan
16 - 17 - 18 - 19 -20 Kasım 2021

Bir Nefes Dede Korkut *(İstanbul DT)*
Yazan: Anonim
Derleyen & Yöneten: Gökçe Kurt Elitez
16 - 17 - 19 Kasım 2021

İSTANBUL

Uçmak "Hezarfen Ahmed Çelebi"
Yazan: Ömer F. Oyal
Rejisör: Hakan Çimenser
1 - 2- 3 Kasım 2021

Bir Adam Yaratmak *(Diyarbakır DT)*
Yazan: Necip Fazıl Kısakürek
Yöneten: Osman Nuri Ercan
6 Kasım 2021

Bizim Yûnus *(Ankara DT)*
Yazan: Sönmez Atasoy
Rejisör: Mustafa Kurt
16 - 17 - 18 Kasım 2021

Cimri *(Ankara DT)*
Yazan: Jean-Baptiste Poquelin Molière
Çeviren: Sabahattin Eyüboğlu
Rejisör: Işıl Kasapoğlu
23 - 24 - 25 - 27 - 28 Kasım 2021

Profesyonel
Yazan: Duşan Kovaçeviç
Çeviren: Başar Sabuncu - Bilge Emin
Rejisör: Işıl Kasapoğlu
30 Kasım 2021

Seneye Bugün
Yazan: Bernard Slade
Çeviren: Gencay Gürün
Yöneten: Celal Kadri Kınoğlu
2 - 3 - 4 - 5 - 23 - 24 - 25
26 - 30 Kasım 2021

Karmakarışık
Yazan: Ray Cooney
Çeviren: Haldun Dormen & Kemal Uzun
Yöneten: Haldun Dormen
9 - 10 - 11 - 12 - 13 - 14 Kasım 2021

Büyüklere Masallar- Masal Masal İçinde (Çocuk Oyunu)
Yazan: Ahmet Ümit
Uyarlayan: Günay Ertekin
Yöneten: A. Sabri Özmener
16 - 17 - 18 - 19 -20 Kasım 2021

Her Şey Yolundaymış Gibi
Yazan: Neil LaBute
Çeviren: Ekin Tunçay Turan
Yöneten: Dilek Güven
2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 18
19 - 20 Kasım 2021

İyi Şanslar
Yazan & Yöneten: Okday Korunan
9 - 10 - 11 - 12 - 13 Kasım 2021

Bir Picasso
Yazan: Jeffrey Hatcher
Çeviren: Şükran Yücel
Yöneten: Turan Günay
16 - 17 - 18 - 19 - 20
23 - 24 - 25 Kasım 2021

Tek Başıma
Yazan: Peter Quilter
Çeviren: Nazlı Gözde Yolcu
Yöneten: Tayfun Erarslan
30 Kasım 2021

Bir Nefes Dede Korkut
Yazan: Anonim
Derleyen & Yöneten: Gökçe Kurt Elitez
2 - 3 - 4 - 5 - 13 - 14 Kasım 2021

Gazâle (Uzun Gece)
Yazan: İskender Pala
Yöneten: Hidayet Erdinç
9 - 10 - 11 - 12 - 13 - 30 Kasım 2021

Bay Z.
Yazan: Bülent Usta
Yöneten: Ali Atilla Şendil
16 - 17 - 18 - 19 Kasım 2021

İstasyon
Yazan: Olexandr Viter
Çeviren: Senem Cevher
Yöneten: Ali Atilla Şendil
23 - 24 - 25 - 26 Kasım 2021

Alyoşa
Yazan: Hayati Çitaklar
Yöneten: Ahmet Mark Somers
3 - 4 - 5 - 18 - 19 - 20 Kasım 2021

Sanki Hiç Bir Şey Olmamış Gibi
(Okuma Tiyatrosu)
Yazan: Günay Ertekin
Yöneten: Eylem Yıldız
6 - 7 - 28 Kasım 2021

Kontrabas
Yazan: Patrick Süskind
Çeviren: Hale Kuntay
Rejisör: Metin Belgin
11 - 12 - 13 Kasım 2021

İkinci Nöbetçinin Sıkıntıları
(Okuma Tiyatrosu)
Yazan: Orhan Güner
Yöneten: Ahmet Mark Somers
14 Kasım 2021

Arap Gecesi *(Okuma Tiyatrosu)*
Yazan: Roland Schimmelpfennig
Çeviren: Gül Benövenli
Yöneten: Lale Ertiş Gençtürk
21 Kasım 2021

Meraklısı İçin "Öyle Bir Hikaye"
Yazan: Sait Faik Abasıyanık
Uyarlayan: Savaş Dinçel
Yöneten: Ozan Uçar
25 - 26 - 27 Kasım 2021

Tamamen Doluyuz
Yazan: Becky Mode
Çeviren: Lale Eren Dalsar
Yöneten: Elif Erdal
11 - 12 - 13 Kasım 2021

80 Günde Devr-i Alem
Yazan: Jules Verne
Uyarlayan: Mark Brown
Çeviren Başak Othan
Yöneten: Gökhan Kocaoğlu
3 - 4 - 5 - 6 - 7 - 27 - 28 Kasım 2021

Dört Mevsim
Yazan: Arnold Wesker
Çeviren: Berin Cumalı
Yöneten: Özgür Yalım
11 - 12 - 13 - 14 Kasım 2021

Turta Girmemiş Orman *(Çocuk Oyunu)*
Yazan: Dila Er - Gözde Kısa
Yöneten: Elif Erdal
6 - 7 - 20 - 21 Kasım 2021

Şuşa İle Kiki (Yer İle Gök Arasında)
(Çocuk Oyunu)
Yazan: Erdoğan Kahyaoğlu
Oyunlaştıran: Mustafa Avkıran
Yöneten: Sevinç Erol
7 - 18 - 19 - 20 - 21 Kasım 2021

İZMİR

Karıncalar - Bir Savaş Vardı
Yazan: John Steinbeck - Boris Vian
Çeviren: Işıl Yüce – Ülkü Tamer
Uyarlayan: Gökhan Aktemur
Rejisör: M. Akif Yeşilkaya
2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 9 - 10 - 11
12 - 13 Kasım 2021

Kim Bay Schmitt?
Yazan. Sébastien Thiery
Çeviren: Ebru Kara
Yöneten: Levent Ulukut
16 - 17 - 18 - 19 - 20 - 23 - 24
25 - 26 - 27 - 30 Kasım 2021

Neyzen Tevfik
Yazan: İskender Pala
Yöneten: Murat Çobangil
5 - 6 - 10 - 16 - 17 - 18
19 - 30 Kasım 2021

Vahşet Tanrısı
Yazan: Yasmina Reza
Çeviren: Zeynep Avcı
Yöneten: Tayfun Erarslan
2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 9 - 10
11 - 12 - 13 Kasım 2021

Oyuncu - Ben Feuerbach
Yazan: Tankred Dorst
Çeviren: Sema Engin Edinsel
Rejisör: Gürol Tonbul
16 - 17 - 18 - 19 - 23 - 24
25 - 26 - 27 Kasım 2021

Hacı Bektaş
Yazan: Remzi Özçelik
Rejisör: Metin Oyman
2 - 3 - 4 - 5 - 6 Kasım 2021

Bir Düş Gibi (Cahide Sonku)
Yazan: Gökhan Erarslan
Yöneten: Ebru Nil Aydın
9 - 10 - 11 - 12 - 13 Kasım 2021

Medea
Yazan: Euripides
Çeviren: Metin Balay
Yöneten: Adonis Filipi
27 - 30 Kasım 2021

Bremen Mızıkacıları'nın Hikayesi
(Çocuk Oyunu)
Yazan: Grimm Kardeşler
Uyarlayan: Yusuf Gökhan Atalay
Yöneten: Doğan Yağcı
7 Kasım 2021

BURSA

Keşanlı Ali Destanı
Yazan: Haldun Taner
Müzik: Yalçın Tura
Rejisör: Bora Özkula
2 - 3 - 4 - 5 - 6 - 9
10 - 11 - 12 Kasım 2021

Kapılar
Yazan: Neda Nejdana
Çeviren & Yöneten: Senem Cevher
16 - 17 - 18 - 19 Kasım 2021

Sırça Kümes
Yazan: Tennessee Williams
Çeviren: Can Yücel
Yöneten: Şahin Ergüney
23 - 24 - 25 - 26 - 27 Kasım 2021

Yalan Makinası
Yazan: Vassiliy Sigarev
Çeviren: Hüseyin Mevsim
Yöneten: Murat Ozan
30 Kasım 2021

ADANA

Ezop
Yazan: Guilherme Figueiredo
Çeviren: İsmail Bekir Ağlagül
Yöneten: Mazlum Taşkıran
2 - 3 - 4 - 5 - 6 Kasım 2021

Nihayet Bitti
Yazan: Peter Turrini
Çeviren: Sibel Arslan Yeşilay
Yöneten: Tolga Çiftçi
9 - 10 - 11 - 12 - 13 Kasım 2021

Definename
Yazan: Sinan Bayraktar
Yöneten: Ali Volkan Çetinkaya
16 - 17 - 18 - 19 - 20 - 23 - 24
25 - 26 - 27 - 30 Kasım 2021

TRABZON

Yaşlı Bir Palyaço Aranıyor
Yazan: Matei Visniec
Çeviren: Ahmet Güngören
Yöneten: Murat Çidamlı
4 - 5 - 6 - 10 - 11 - 12 - 13
17 - 18 - 19 - 20 Kasım 2021

Kuyucaklı Yusuf
Yazan: Sabahattin Ali
Uyarlayan: Erkan Akçelik
Yöneten: Ayşe Berna Konur
24 - 25 - 26 - 27 Kasım 2021

DİYARBAKIR

Yardımcı Aranıyor
Yazan: Emine Erdem Alpyürük
Yöneten: Gonca Eryiğit
4 - 5 - 6 - 11 - 12 - 13 - 16 - 17
23 - 24 - 30 Kasım 2021

Başroldeki Kadınlar
Yazan: Ken Ludwig
Çeviren: Ekin Tunçay Turan
Yöneten: Fatih Yurdakul
18 - 19 - 20 Kasım 2021

Kürk Mantolu Madonna
Yazan: Sabahattin Ali
Oyunlaştıran: Nilbanu Engindeniz
Yöneten: Uğur Çınar
25 - 26 - 27 Kasım 2021

Gün Eksilmesin Penceremden
Yazan: Cahit Sıtkı Tarancı
Oyunlaştıran: Engin Yüksel
Yöneten: Mustafa Turan
2 - 3 - 9 - 10 Kasım 2021

ANTALYA

Ziyaretçi
Yazan: Tuncer Cücenoğlu
Yöneten: İrada Gözelova
3 - 4 - 5 - 6 - 10 - 11 - 12
13 Kasım 2021

Yastık Adam
Yazan: Martin McDonagh
Çeviren: Yusuf Eradam
Rejisör: Bengisu Gürbüzer Doğru
17 - 18 - 19 - 20 - 24
25 - 26 Kasım 2021

Herkes İçin Keloğlan *(Çocuk Oyunu)*
Yazan: Özlem Lale
Yöneten: A. Sabri Özmener
2 - 7 - 9 - 14 - 23 - 30 Kasım 2021

ERZURUM

Kuyucaklı Yusuf *(Trabzon DT)*
Yazan: Sabahattin Ali
Uyarlayan: Erkan Akçelik
Yöneten: Ayşe Berna Konur
4 - 5 - 6 Kasım 2021

Eğer Bu Bir Film Olsaydı
Yazan: Almir İmsireviç
Çeviren: Bilge Emin
Yöneten: Çağdaş Umut Tanyolu
11 - 12 - 13 Kasım 2021

Aşık Veysel *(Ankara DT)*
Yazan: Osman Nuri Ercan
Yöneten: Alpay Ulusoy
18 - 19 - 20 Kasım 2021

Ölümcül Oyun
Yazan: David Foley
Çeviren: Emel Aslan
Yöneten: Mehmet Yıldız
25 - 26 - 27 Kasım 2021

Dünyanın Eski Zamanlarında *(Çocuk Oyunu)*
Yazan & Rejisör: Işıl Kasapoğlu
7 - 10 - 14 - 17 - 24 Kasım 2021

KONYA

Işıltılı Haşerat
Yazan: Philip Ridley
Çeviren: H. Can Utku
Yöneten: Can Ali Çalışandemir
4 - 5 - 6 - 25 - 26 - 27 Kasım 2021

Kadınlar İstasyonu
Yazan: Demet Bozkurt
Yöneten: Can Ali Çalışandemir
11 - 12 - 13 Kasım 2021

Karanlıkta Komedi
Yazan: Peter Shaffer
Çeviren: Yıldız Serpen
Yöneten: Yaşar Özboz
17 - 18 - 19 Kasım 2021

SİVAS

Bizim Yûnus *(Ankara DT)*
Yazan: Sönmez Atasoy
Rejisör: Mustafa Kurt
4 - 5 - 6 Kasım 2021

1919: Şafak
Yazan: Volkan Ateş Gündüz &
Asiye Demet Köse
Yöneten: Volkan Ateş Gündüz
10 Kasım 2021

Kendime Kıyamam
Yazan: Curth Flatow
Çeviren: Hale Kuntay
Yöneten: Selçuk Sazak
11 Kasım 2021

Bir Yaz Dönümü Gecesi Rüyası
Yazan: William Shakespeare
Çeviren: Nurettin Sevin
Yöneten: Volkan Ateş Gündüz
12 Kasım 2021

39 Basamak
Yazan: Alfred Hitchcock - John Buchan
Oyunlaştıran: Patrick Barlow
Çeviren: Mehmet Ergen
Yöneten: Volkan Ateş Gündüz
13 Kasım 2021

Düş Yakamdan
Yazan: Mustafa Arıkoğlu
Yöneten: Nesimi Kaygusuz
18 - 19 Kasım 2021

Lena, Leyla ve Diğerleri
Yazan: Zehra İpşiroğlu
Yöneten: Ayşen İnci
20 Kasım 2021

Yirmibir Onbeş Treni
Yazan: Toygun Orbay
Yöneten: Burcu Aksakal
25 - 26 - 27 Kasım 2021

VAN

Üç Yaşam Bir Öykü
Yazan: Umut Özgün Tezbaşaran
Yöneten: Emin Gürsoy
3 - 4 - 5 - 18 - 19 - 20 Kasım 2021

Yanlışlıklar Komedyası
Yazan: William Shakespeare
Çeviren: Bülent Bozkurt
Yöneten. Özgür Avcu
11 - 12 - 13 Kasım 2021

Erkek Gezegeni
Yazan: Ali Cüneyd Kılcıoğlu
Yöneten: Gül Urgan Yıldız
25 - 26 - 27 Kasım 2021

Genel Müdürlük gerektiğinde oyun düzeninde değişiklik yapabilir.

FİKRET TARTAN; TİYATRONUN GERÇEK EMEKÇİSİ...

TİYATRO DAHA ÇOK ÖZGÜRLÜK VE BARIŞ İSTİYOR...

ERBİL GÖKTAŞ

• Fikret Tartan, Türkiye'nin en genç rejisörlerinden. Devlet Tiyatrosu'nda sendika hareketini başlatan isimlerden. Tiyatro tarihi ve toplumsal notları ile ilgili yazdığı kitaplar 'temel başvuru kitabı' olma özellikleri de taşıyor.

• 'Tiyatroda Anadolu aydınlanması' ödülüne layık görülen Fikret Tartan'ın oğlu Dr. Hakan Tartan da, toplumsal hafızamızda siyasetçi, yazar veakademisyen olarak başarılı ve saygın iz bırakmış isimlerden.

• Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve 2009 – 2014 yılları arasında Konak Belediye Başkanlığı yapan Tartan, Milliyet gazetesinin de köşe yazarı.

• Fikret Tartan, yıllarını tiyatro sanatına vermiş gerçek bir emekçi.

• Kitapları, yönetmen olarak getirdiği yenilikler Onu gelecek kuşaklara bir simge isim olarak bırakmış durumda.

• Eşi Melek Tartan da tiyatro sanatçısı. Her ikisi de 'Muhsin Ertuğrul öğrencileri'.

• Fikret Tartan, Devlet Tiyatrosu'nda Türkiye'nin en genç rejisörü ünvanını taşımasının yanı sıra Ankara'da ilk özel tiyatrolardan biri olan Başkent Tiyatrosu'nun da kurucularından.

• Devlet Tiyatrosu'nda sendika hareketini ilk başlatan isimlerden.

• Dr. Hakan Tartan ise bu sanatçı ailenin gazeteci – akademisyen – yazar – siyasetçi kökenli oğulları. Siyaset ve basın dünyasında saygın bir yeri var.

• 'Bıraktığı izler' bugün bile sevgi ve saygı ile anılır türden.

• Halen Milliyet Gazetesi'nde köşe yazarlığı yapan OSTİM Teknik Üniversitesi'nin sevilen Öğretim üyesi Dr. Hakan Tartan'la tiyatro, kültür- sanat ve toplumsal geleceğimiz konusunda bir ufuk turu yaptık:

Yaşamını tiyatroya adayan bir babanın oğlu olmak kulağa harika geliyor. Onurlu bir genetik miras aynı zamanda. Kimdir Hakan Tartan öncelikle? Fikret Tartan nasıl bir babaydı?

Elbette ömürlerini sanatın gelişimine, Türkiye'nin çağdaş ve aydınlık geleceğine adamış bir anne – babanın (Melek – Fikret TARTAN) çocukları olmak büyük bir onur. Bu genetik mirasın önem ve değerinin farkındayım. Ama ondan ötesi elbette başta babam olmak üzere ailemin büyük insanlık ailesine bıraktığı sevgi, saygı, barış ve hoşgörü mirası. Benim de yaşantımın büyük bölümü kültür ve sanatın içinde, tiyatro kulislerinde, oyunlarda, turnelerde geçti. Onların eve getirdiği metinleri onlardan önce okuyup ezberledim, özellikle anneme bolca replik verdiğimi tatlı anılar olarak hatırlıyorum. Ben 1979 yılında Milliyet'te başladığım gazeteciliği uzun yıllar yazar ve yönetici olarak Milliyet, Hürriyet ve Sabah'ta sürdürdüm. 1995 yılında İzmir'den milletvekili seçildim. 56. Cumhuriyet Hükümeti'nde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı oldum. Tarihi bir sorun olan , Bulgaristan'dan gelen soydaşlarımızın sosyal güvenlik sorunlarının çözümü ve emekli olarak maaş almaları konusunu çözüme kavuşturdum. Bu benim için büyük sevinçtir. Türkiye'de ilk defa işçilere check–up uygulaması, Sosyal Güvenlik sisteminin Bağ – Kur, Emekli Sandığı ve SSK bağlamında entegrasyonu uygulamasını da ben başlattım. Yerli ilaç hamlem ise maalesef kaldı. 2009 - 2014 yılları arasında İzmir'in kalbi olarak nitelenen Konak'ta Belediye Başkanlığı yaptım. Konumuz kültür sanat olduğu için; o dönem İzmir'e kazandırdığım 5 Müze (Kadın,Radyo ve Demokrasi,Mask, Neşe ve Karikatür, Oyun ve Oyuncak Müzeleri) onur kaynağımdır. TBMM dönemimde de kapalı olan Atatürk Müzesi'nin açılmasına, Urla'daki Necati Cumalı Evi'nin yapım ve restorasyonuna katkı sağlamıştım. (Sn. İstemihan Talay ve Sn. Bülent Baratalı'ya sonsuz teşekkürlerle..) Tiyatro

Fotoğraf: Fikret Tartan.

Hakan Tartan, Başkanlık günlerinde Dünya Tiyatrolar Günü kutlamalarını coşkulu bir şekilde gerçekleştirdi...

buluşmaları, yerel sanatçılara destek, Kültür ve müzik etkinlikleri, Konak adına renkli ve güzel ünlerdi sanırım. Fikret Tartan'ın oğlu olmak; büyük bir ağırlık tabii ki. Ve hep Ona layık olmak duygusu. Bunu başardım sanıyorum. Muhteşem bir insandı. Hep doğruyu gören ve gösteren, ama bunu hep sevgi ve deneyimlerle yaşatan bir insandı. Engin bir deniz. Benim ansiklopedimdi, takıldığım her soruda yanıtı 30 saniyede aktaran bir can dost. Onun kaybı hala büyük bir acı benim için. Sadece babamı değil, dost ve arkadaşımı, ağabeyimi de kaybettim. Onun ardından yazdığım şiir sanırım her şeyi anlatıyor:

ARTIK BABAM YOK

Artık babam yok

Kolum yok, kanadım yok

Yaşamın sihirli değneği

Gözlerimin feri

Karanlığı aydınlatan Diyojen fenerim yok

Yağmurun arsızlığı

Baş ağrımın densizliği

Çiçeklerin kuruluğu

Suların susuzluğu bu yüzden

Artık babam yok

Rakının tadı

Kadının adı yok

Yüreklerde direniş ruhu

Masalarda Shakespeare, İonescu

Tartışmalarda başkaldırı, özgürlük, sevgi yok

Yapay gülüşmeler

Kaçak buluşmalar

İnsanı alçaltan sözcükler

Yalanları halka halka dizmeler bu yüzden

Fotoğraf: Fikret Tartan, Orhan Asena'nın Kocaoğlan oyununda Elif Türkan Ataman ile...

Artık babam yok

Meydan Larousse

10 bin roman, hikaye, şiir

Ayaklı kütüphanem

Her telefonda, her buluşmada

40 yıllık kahve hatırşinaslığı yok

Limanların yalnızlığı

Sohbetlerin tatsızlığı

Umudun kırılganlığı

Benim darmadağınıklığım

Bu yüzden

Artık babam yok

Ses yok

Renk yok

Koku yok

Elele tutuşan sevgilerin gökkuşağı yok

Ağrı'nın, Toros'un kırılganlığı

Çipuranın, levreğin, barbunun solgıunluğu

Sevginin, hoşgörünün dalgınlığı

Annemin ağlayan kalbi

Benim kötüye isyanım

Bu yüzden

Artık babam yok

Tat yok

Tuz yok

Ben

Fotoğraf: Fikret Tartan, Ziya Paşa rolünde...

Ben yokum demesem de

Artık yarım yok

Kalbim, böbreklerim yerinde olsa da

Ruhum

Canım

Sevgim ve sevincim yok

Artık babam yok

Hiçbir şeyin

Hiçbir şeyin eski tadı yok..

Büyük bir pandemi darbesi ile derin yara alan ve yaşam savaşı veren sahne sanatlarının bugünkü durumu ne olacak?

En büyük zorluğu sanatçılar yaşadı. Tiyatro, opera, bale, müzik, konser, orkestra..Tüm sanatçılar. Yasaklar sanki en çok Onları hedef aldı. Neyse ki, yaz ayları ile birlikte kapanmalar bitti, konserlere, sahne ve gösteri sanatçılarına kavuştuk. Tiyatrolar perdelerini açtı. Festivaller düzenlendi. Bundan sonrası? Kış ayları için maalesef tehlike çanları çalıyor. Maske, mesafe ve temizlik konusuna özen göstermezsek yine yaptırımlar olacak gibi. Ama sanat dünyası bunu kaldırabilir mi? Zor.. Hem devlet, hem yerel yönetimler kaynaklarından bir bölümünü on – line ya da internet üzerinden sanat yolu ile sanatçılara aktarmalı. Çözüm bu. Ama yandaşlık değil, hakkaniyet içinde tabi. Bir dönem ismim Kültür Bakanlığı için de geçtiği ve sanatçı bir aileden geldiğim için bu öneride bulunmak hakkımdır diye düşünüyorum; salonlarda yarı kapasite ile çalışmak, üretmek çok zor. Devlet bir bilete bir bilete teşvik uygulaması yapabilir. Yani her tiyatro gelen seyirci sayısı kadar devlet veya yerel yönetimden destek alabilir. İkinci bir katkı da ücretsiz salon desteği olabilir.

Zor koşullara direnen, çözüm odaklı ve kurumsal yapısıyla Türkiye'de kültür ve sanatın dünü ve bugünü hakkında konuşalım..

Elbette büyük gelişme var. Her anlamda. Gençler umut

Fotoğraf: Solda Hakan Tartan, sağda Fikret Tartan...

veriyor. Türk insanı ulu önder Atatürk'ün gösterdiği hedefe 'sanatlı aydınlık ' bir yolda devam ediyor. Kalıplar kırılıyor, engeller aşılıyor. Daha çok özgürlük ve barış, sanatın daha görkemli ve başarılı olmasının da yolu.

İzmir'de yaşamanın ayrıcalığı ve zorlukları nelerdir? Özellikle gerçek entelektüeller için..

İzmir özgürlükler, direniş ve aydınlık kenti. Bir çok anlamda Türkiye adına da öncü. Elbette yaşaması güzel, kolay bir şehir. Ancak kültür ve sanat bence zaman, mekan tanımaz, tanımamalı. Kültürün, sanatın kenti olmaz. Her kent, her insan, her yerde ürettiği, yarattığı, insanlığa ses olduğu oranda insandır. Her kent kültür ve sanatla buluştuğa kadar çağdaştır. İzmir sanatçıya kucak açar, sever ve sayar, Böyle demek daha doğru. Ben ülkemizin tüm kentlerini severim. İnsanı, barışı, sevgi ve sanatı sevdiği ölçüde.

Tiyatroda birliğin ve beraberliğin önemli olduğunu düşünüyorum. Sanatın yaratıcı ama bencil bir yanı da var. Nasıl olmalı bir tiyatro emekçisi? Tiyatro nasıl kurtulur? Bu bağlamda Fikret Tartan'ın yazdığı kitaplara bir bakalım mı? Özellikle DT tarihini içeren dört ciltlik 'Altmışında Bir Taze', 'Perde Açılmadan', 'Devlet Özel Tiyatrosu(DÖT)' ve diğer kitapları ne genç kuşaklarca, ne de akademisyenlerce pek değerlendirilmedi. Nasıl bir iklimde yaşıyoruz, nasıl aşacağız bu çölleşmeyi? Yeni Tiyatro Dergisi Uluslararası 2.Emek ve Başarı Ödülleri'nde anısına koyduğumuz Fikret Tartan Anadolu Özel Ödülü bir nebze de olsa bir hakkın teslimi oldu mu sizce?

Maalesef okumayan bir toplumuz. Oysa çağ, iletişim çağı. İletişim derken neden sadece bilgisayarları, sosyal medyayı ve interneti algılıyoruz? Okumak, öğrenmek ve böylelikle iletişimde zirveye çıkmak da zorlu yaşam savaşında en önemli ayrıntı. Daha çok okumalı, daha çok öğrenmeli ve bilgiyi hem yaygınlaştırmalı, hem de evrenselleştirmeliyiz. Babam ömrünü Türk tiyatrosuna verdi. Sadece üretim, yönetmenlik, sanatçılık anlamında değil, gelecek kuşaklara Türk tiyatrosunun gerçeklerini sunmak ve yaşatmak adına da. Reklamı, kendini öne çıkarmayı çok sevmeyen biriydi, Ben de biraz öyleyim sanırım. Babam da, ben de 100'ü hep 1 gösteririz. Dünyada 1'i 100 gösterenlerin revaçta olduğu düşünülürse, yorum yapmak zor. Belki biz hatalıyız, belki onlar haklı. Bu ko-

nuda kesin yargı ileride tarihindir. Dediğim gibi,hiç öne çıkmadı. Muhteşem eserlerdi yazdıkları. Türk Tiyatrosunun tarihi, İzmir Devlet Tiyatrosunun tarihi. Anadolu destanları. Arkası yarınlar, Unutulmaya hatıralar.. Devlet Özel Tiyatrosu(D.Ö.T.) da, belki de tiyatronun ölümüne imza atmak isteyenleri engelleyen bir çalışma oldu. Sakin, etkin ama gösterişsiz bir şekilde. İklim; kültür, sanat ve özgürlükle yeşillenir. İklim, barış ve hoşgörü ile kendini yeniler. Bu çabaları bekliyoruz özlemle. Fikret Tartan adına bir vefa anlamında verilen onur ödülü Türk tiyatrosuna olduğu kadar emekçi, genç tiyatrocular adına da bir umut oldu. Emeği geçen herkese teşekkür ederim.

Babanız Fikret Tartan'ın rejisörlüğünden de söz edelim isterseniz... Özellikle 1980'lerde İzmir Devlet Tiyatrosu'nda yaptığı çok iyi rejiler var. Hidayet Sayın'dan 'Köklerdeki Kurtlar', sonra çeviri bir oyun olan 'Vakıf' ve diğerleri...

İyi bir aktördü belki.. Ama, Ona hep daha çekici geldi yönetmenlik. Onun için çok çalıştı, çok okudu, çok izledi. Belki bilen azdır, Türk tiyatrosunun en genç yönetmenidir babam. İlk oyununu 24 yaşında sahneye koymuştur. Devlet Tiyatrosu'nda. 1960'lı yıllarda. Türk tiyatrosunda sendikacılık çalışmasını ilk başlatan, Türkiye'nin ilk özel tiyatrolarından Ankara Başkent Tiyatrosu'nun kurucularındandır Fikret Tartan. Yönetmenlik denemeleri; hep yenilik, farklılık ve halkla bütünleşme adınadır. Sanatın halkın destek ve alkışlarıyla gelecek kuşaklara taçlanarak ulaşacağına inanırdı. Oyun öncesi günlerce kapanır, çalışır, kadroyu belirler, mizansenleri ve vurguları hazırlardı. Öğrendiklerini öğreten bir insandı. Hiçbir zaman egoist olmadı. O nasıl genç yaşta oyun sahneye koyduysa birçok sanatçı ve yönetmene de yeni ufuklar açtı. İzmir Devlet Tiyatrosu Müdürlüğü döneminde ikinci yerleşik tiyatroyu Karşıyaka'ya kazandırdı. Zor ve meşakkatli günlerdi, ama başardı. Yönettiği yüzlerce oyun.. İzmir'de, Bursa'da, Adana'da, Türkiye'nin dört bir yerinde.

Yaratıcı ve çalışkan biri olarak projelerinizden, unutamadığınız anılardan, özellikle de politika ve sanat çatışmasından bahseder misiniz?

Politika ve sanat çatışmaz , aslında kucaklaşır. Hatırlıyorum; 1970'li yıllardı ve sayın Ecevit başbakandı. O dönem sayın Rahşan Ecevit'in yaratıcılığı ile 'köylerde tiyatro' başlatılmıştı. Devlet Tiyatrosu ilk kez yıllarca köy meydanlarında tiyatro oyunları sergiledi, binlerce insan keyifle izledi. Anılardaki güzel bir yolculuktur bu. Annem(Melek Tartan) onlarca oyunda yer aldı köylerde, Türk tiyatrosunun büyük isimlerinden Bozkurt Kuruç'u da hatırlıyorum o günlerden. Ejder Akışık, Baykal Saran'ı da. Unutmayalım, kültür, sanat ve tiyatro iyileştirir, geliştirir. Bu anlamda akıllı siyasetçi tiyatronun, sanatın bu özelliğinden yararlanır. Tiyatro, siyasetçi ile toplumu barıştırır, uzlaştırır. Sevgi ve uzlaşıyı yaygınlaştırır. Bu yüzden de doğru siyaset, doğru siyasetçi ve sanat-tiyatro değerlendirmesi yapmak gerekir. Tiyatro ve sanatla yürüyen siyasetçilerin azlığı bir umutsuzluk nedeni sayılmamalı. Her şey adım adım gelişir ve bir gün su akar yatağını bulur. Ben siyaset hayatımda, kültür – sanatın, tiyatronun hep uzlaştırıcı, sevgi ve saygı getirici boyutunu yaşadım. Hizmetlerimde hep ayrı bir yer ve önem verdim. Milletvekiliydim, İzmir'de bir çok okula kültür merkezi ve etkinlik salonu kazandırdım. Belediye başkanıydım. Tiyatro festivalleri düzenledim, Müzeler açtım.. Binlerce insan yararlandı.. Herkese bunu tavsiye ederim.

Önümüzü göremediğimiz bir sürecin içindeyiz. Umut dolu ve üretken biri olarak kişisel çalışmalar var mı gündeminizde?

Umut; insanı geleceğe bağlayan önemli bir olgu. Umut etmeden başarılmaz. Çalışmak gibi. Onun için ben hayatım boyunca makam, mekan, zaman ayırımı yapmadan hep doğrunun peşinde oldum. Doğru yapanı destekledim, doğru söyledim, doğru davrandım. Bu yüzden de aynı çizgide mücadelem sürüyor. Hep gelecek kuşaklara daha güzel bir dünya adına.

Tiyatroya emek veren dostlara ve genç meslektaşlarınıza son olarak neler söylemek istersiniz?

Heyecan, sevgi ve çok çalışma. Umut, özveri ve üretim. Bunun sonucunda da başarı. Bazen üretim de tek başına başarıdır. Değeri çok sonra da anlaşılabilir. Tiyatro, insanlığı daha güzel günlere götürecek 'değerli bir yol'. Bu yol uzun, zor ve dikenli olabilir. Her anlamda. Ama finali hep güzeldir; alkış, sevgi, saygı.. İnsan için bedeli olmayan mutluluktur. Ben Türk tiyatrosunun özellikle kendini geliştiren, okuyan ve araştıran evrensel yapıdan kopmayan gençlerimizle daha iyiye gideceğini düşünüyorum. Ve sadece İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük kentlere tutunmamış bir tiyatro. Küllerinden Anadolu'da da yeniden doğan. Türk tiyatrosunun batılı anlamda gerçek kurucusu Muhsin Ertuğrul Hoca'yı hatırlamak belki, şu sözleri ile: 'Kötümserlik, kanserden daha tehlikeli bir hastalıktır.. Gerçek medeniyet edebiyat ve sanattan doğar..Tarih, tiyatrosuz yükselmiş bir millet göstermez'.. Türk tiyatrosunu bugünlere getirenlere ve onları unutmayanlara saygıyla...

ABDULLAH KAAN BAŞKIRAN İLE SÖYLEŞİ...

MUSTAFA İRİ

Tiyatroya emek veren yaşamlar hem çok değerli hem de nadir bulunan mücevher gibi kıymetli. Yeni Tiyatro Dergisi olarak sizi ve ve yaşam öykünüzü merak ediyoruz.. Okurlarımız da öyle.

İstanbul'da orta gelirli bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldim. Ortaokuldayken bir gün okulumuza tiyatro ve sinema alanında usta oyuncularımızdan Üstün Asutay geldi. Biz gençlerle bir söyleşi gerçekleştirmek için gelmişti. Bu söyleşide benim de oldukça dikkatimi çeken bir ifade kullandı: "Herkes tiyatrocu olamaz". Hem bu cümlenin verdiği ilhamla hem de ailemizin içinde tiyatro mesleğini icra edenler bulunduğundan dolayı ben de ortaokuldan itibaren kendi kendime "evet tiyatrocu olacağım!" gibi bir hedef koydum. En güzel tabiriyle bu bir sevda haline geldi bende. Daha sonrasında liseyi de bitirdikten sonra birkaç konservatuar denemem oldu. Birini kazanabildim lakin o dönem babam rahmetli olduğu için gidemedim. Bundan sonrasında İstanbul Büyükşehir Belediyesinin gösteri sanatları merkezi olduğunu öğrenmem benim için bir dönüm noktası oldu. Burada iki yıl oyunculuk üzerine eğitim aldım, mezun oldum. Mezun olduktan sonra da Birkaç ekibin içerisinde oyuncu olarak çalıştım.

Tiyatro aşkı kalbinize ve aklınıza ne zaman düştü? Bir 'sektör' olarak tiyatro size ne ifade ediyor?

Tiyatro sevdasına çok küçük yaştayken kapıldım. Benim için yeri, anlamı çok başka olan büyülü bir dünyaydı tiyatro. Uzun yıllardır bu mesleğin içinde olmama rağmen bu sevda ilk günkü tazeliğini ve heyecanını korumakta. Zaten bu işi yapabilmenin en önemli koşulu "sevmek". Sevgi ve emek olduğu takdirde giriştiğiniz her işe müthiş bir samimiyet yansıyor ve insanlardan müthiş bir reaksiyon alıyorsunuz. Tiyatroya sektör bağlamında baktığımda ise söylediğim gibi emek ve sevginin harmanlanmış bir formunu görüyorum. Aynı zamanda da yaşadığımız toplum için önemi büyük olan, insanların sevdiği ve desteklediği, onların destekleri ve sevgisiyle büyüdüğünüz bir alan tiyatro sektörü.

Az değer gören bir alan olarak kültür sanatın ülkemiz için önemi nedir?

Kültür-sanat, hem ülkemiz için hem de toplumumuz için eksikliği düşünülemeyecek bir alan. Çünkü dünyanın neresine giderseniz gidin, insanlar günün yorgunluğundan, yaşamın yorucu temposundan kaçmak ve soluklanmak için çoğu zaman tiyatroya, baleye, operaya yani kısacası kültür-sanat etkinliklerine tutunuyorlar. Bu noktada kültür-sanatın yokluğu veya eksikliğini renksiz bir dünyaya benzetebiliriz. İnsanların nefes aldığı, belki yaşamlarından, sıkıntılarından bir nebze uzaklaşıp bambaşka dünyalara açılabildiği bu alanların korunması ve daha çok destek görmesi gerektiği kanaatindeyim. Tiyatro, opera veya dans salonlarının daima yaşayabilmesi ve varlıklarını sürdürebilmesi için önce yetkililerce sonra bu mekânların ve sanatın olmazsa olmazı seyircilerce yalnız bırakılmaması gerekiyor.

Pandemi nedeniyle yaşadığınız zorluklar olmuştur kuşkusuz. Şu an yaraları sarmak için neler yapıyorsunuz?

Bütün özel tiyatrolar gibi biz de çok sıkıntılı bir süreç-

ten geçtik. Pandemi nedeniyle maddi imkânsızlıklar yüzünde ne yazık ki birçok sahne kapanma yoluna gitti. Birçoğu yapacak başka bir şey olmadığından mesleğine sıkı sıkıya tutundu. Biliyorsunuz ki bu süreç bütün dünya için nereye gideceği belirsiz ve çok zorlu bir süreçti. Biz de mesleğine sıkı sıkıya sarılanlardan olduk ve yarınımızın garantisi olmayan günlerde yarınımızı güzelleştirmek için yeni projeler üzerine çalışmalar yaptık. Oyun okumalarının, provaların, toplantıların yapıldığı yoğun bir dönem geçirdik. Bütün tiyatrolar gibi bizi de ayakta tutan mesleğimize olan sevgimizdi. Bu dönemde belki de hiç olmadığımız kadar işimize odaklandık. Çünkü tiyatro bizi ayakta tuttuğu gibi, toplumu da ayakta tutan bir güç olacaktı. Hem ruhsal hem bedensel anlamda insanların dinlenebileceği, bu zor günlerden sonra keyifli vakit geçirebileceği bir alan olacaktı. Bu düşünceden yola çıkıp rehavete kapılmadan yolumuza devam ettik. Tabii ki bizim de kaygılandığımız, üzüldüğümüz, endişe ettiğimiz zamanlar oldu ancak söylediğim gibi, bizi ayakta tutan şey bir gün salonların yeniden dolacağı, salonlarda alkış seslerinin yeniden yükseleceği ihtimaliydi. Şuanda da, pandemi döneminde yürüttüğümüz çalışmalarla yaraların sarılması için atmış olduğumuz birkaç adıma, bu çalışmaların sahnelenmesiyle ve aldığımız reaksiyonla beraber birkaç adım daha eklemiş bulunmaktayız. Böyle böyle ayağa kalkıp hep beraber sağlıklı günlere yürüyeceğimizi umuyorum.

İdealist biri olduğunuzu biliyoruz. İstanbul Temaşa Tiyatrosu nasıl doğdu. Şimdi ne durumda?

2003 yılında gösteri sanatlarından mezun olduktan sonra söylediğim gibi birçok ekiple çalıştım. O dönem bir proje düşünmüştük. Bunu çalıştığımız tiyatronun sanat yönetmenlerine sunduk. İlk olarak projeye çok sıcak bakmadılar. Daha sonrasında buranın müdürüyle bazı tartışmalar yaşadık. Ve bir gün yine bir tartışmamız sırasında ben sezon sonu ayrılacağımı ve kendim bir tiyatro ekibi kurup, işlerime bu şekilde devam edeceğimi söyledim. Yine orada oyuncu olan bir arkadaşım da bana destek çıkıp bende seninle beraber geleceğim dedi ve 2007 yılında Temaşa Tiyatrosu'nun ilk adımlarını atmış olduk. İlk sahnelediğimiz oyun, farklı çevrelerden güzel tepkiler aldı. Bir süre bu oyunu oynamaya devam ettik. Oyun her geçen gün beğeniliyor ve buna oranla da seyirci sayımızda ciddi bir artış gözlemleniyordu. Bu da bizi çok mutlu ediyordu tabii. Başarabildiğimizi düşünüyorduk. Ve başarmıştık da sonuç itibariyle. Oyun, ilk sezonunda yeni kurulan bir tiyatro olmamıza rağmen 30-35 civarında bir temsil yaptı. Ondan sonraki yıllarda repertuvarımıza yeni oyunlar ekleyerek, kendimize yatırım yaparak, tiyatro sanatına yatırım yaparak ilerlemeye devam ettik. 2018 yılında ise Profilo Kültür Merkezi'ni aldık. Bu bizim için bir üst seviyeye geçmek demekti. Temaşa'yı ilk kurduğumuz yıllarda hocalarımızdan her zaman şöyle nasihatler alırdık: "Bir tiyatro için en önemlisi ilk üç yılını batmadan geçirebilmesidir. Üç yıl içinde batmazsa, o tiyatro devam eder." Diyorlardı. Biz ilk üç yılımızda yılda 60-70 oyun temsili veriyorduk. İlk üç yılı atlatan onu da görür diyorlardı. Bizim de allaha şükür 14. Sezonumuz. Her geçen gün bu alana yatırım yaparak, sanatın içinde kalmaya devam ediyoruz ve etmeye de devam edeceğiz. Ben olurum ya da olmam ancak Temaşa'nın ömür boyu devam etmesi en büyük emellerimden biri.

Önceki sezonda hangi yapımlar vardı, kimlerle çalıştınız?

2007 yılında Temaşa'yı kurduktan sonra 2009 yılına kadar repertuvarımızda olan rutin oyunlarımızla devam ettik. 210-2011 tiyatro sezonunda Dünya Yönetmenler Birliği'nin Türkiye'de ki iki temsilcisinden biri olan Onur Atacan'la bir noktada yollarımız kesişti. Ve Onur'un kendi yazmış olduğu "Son Altı Saat" isimli oyunuyla bizim esas tiyatro serüvenimizin başlamış olduğunu düşünüyorum. Çünkü 2007-2010 arası yaptığımız işlerde daha çok amatör bir ekip olarak görülüyorduk. "Son Altı Saat" insanların beğenisine sunuldu. İnsanlar çok sevdi, beğendi. Bu başarıyla beraber Üzerine neler katabiliriz diye düşündük. O dönemlerde şuan da rahmetli olan sevgili Ercüment Balakoğlu'yu kadromuza dahil ettik. Onunla birkaç oyun yaptık. Yine sevgili ve çok rahmetle andığım Levent abimizle Çilekli Turta isimli bir oyun yaptık. Bunun üzerine William Golding'in Sineklerin Tanrısı, Tennessee Williams'ın Sırça Hayvan Koleksiyoncusu uyarlamalarını yaptık. Aslında Fareler ve İnsanlar oyunuyla benim her yıl bir klasik yapma sevdam başladı. Fareler ve İnsanlar'ı yapacağım dediğimde çevremden bu oyuna para yatırmanın mantıksız bir iş olacağına, komedi oyunu yapmam gerektiğine dair bir sürü eleştiri aldım. Oyunun tutmayacağını ve harcadığım paranın çöpe gideceğini düşünüyorlardı. Bense bu işe çok inanmıştım. Öyle de oldu. Fareler ve İnsanlar modern Türk tiyatrosuna baktığımızda özel tiyatrolar için ayrı bir kapı açtı. Özel tiyatrolar klasiklere fazla yanaşmıyorlardı, komedi üzerinden gidiyorlardı. Baktığımızda son 7-8 yıldır insanlar klasiklere yönelmeye başladı. Biz de bu geleneği hala devam ettiriyoruz. Bu sezon repertuvarımızda yine klasik, dünya edebiyatı için önemli ve kült bir eser olan Dostoyevski'nin "Yeraltından Notlar" isimli kitabının uyarlaması var. Böyle böyle her yıl komedi oyunlarının yanında bir tane de klasik oyun yapacağız gibi bir düstur edindik. Birçok oyuncuyla çalıştık. Ercüment Balakoğlu, Levent Ünsal, Ercüment Doğan gibi kendilerini rahmetle andığım birçok isim… Bu isimlerin tiyatromuza katkıları çok büyüktür. Geçtiğimiz sezonda sevgili Kayra

Şenocak'ın yazıp yönettiği "Seni Unutmak İstemedim Ki" isimli, kadrosunu Dost Elver, Ferdi Akarnur, Kayra Şenocak ve Buket Dereoğlu'nun oluşturduğu bir komedi oyunu yaptık. Bunun haricinde hali hazırda, uyarlamasını Oğuz Arıcı'nın, yönetmenliğini Eyüp Emre Uçaray'ın yaptığı Fırat Doğruloğlu'nun tek kişilik performansıyla sahnelediği Yeraltından Notlar'ı yapıyoruz. Aynı zamanda "Koleksiyoncu" isimli yeni bir oyunumuz daha var. Yine Eyüp Emre Uçaray'ın yönettiği, kadrosunda Ayfer Tokatlı ve İlyas Özçakır'ın yer aldığı. "Ömrümün Sonuna Kadar" isimli farklı bir projemiz daha var. O da şuanda provada bir aksilik çıkmazsa Aralık ayında prömiyerini yapacak. Bu şekilde çok fazla projemiz var. Kadromuzda daha çok profesyonel ve bu işe ömrünü adamış ustalara yer vermek istedik ancak genç oyuncu arkadaşlarımıza da kapımız her zaman açık, onlara da elimizden geldiğince şans vermeye çalışıyoruz.

Yeni sezon için neler hazırlıyorsunuz? Gündemde ses getiren ve izleyici için de merak konusu olan bir soru bu..

Önceki soruda da az çok bahsettiğim "Seni Unutmak İstemedim Ki" isimli oyunumuz pandemiden önce sahnelediğimiz bir oyunumuzdu. Bu sezon sahnelenmeye devam ediyor. Bunun dışında yerli yazarlarımızdan Erkan Gündüz'ün kaleme aldığı, Dost Elver'in ürettiği komedi oyunu "Tam Oldu Derken" devam etmekte. Yine Kayra Şenocak'ın kaleme aldığı "Ömrümün Sonuna Kadar" Aralıkta Prömiyer yapacak. Bu da yeni sezon için hazırladıklarımızdan. Ekim ayında prömiyerini yaptığımız ve çok iyi geri dönüşler aldığımız "Yeraltından Notlar"da bu sezonun yenilerinden. Yine bir klasik uyarlaması olan "Koleksiyoncu" da 25. İstanbul Tiyatro Festivali kapsamında 10-11 Kasım da seyircisiyle buluşacak. Bunun haricinde bu sezon çocukları da unutmadık. Önceki sezonlardan devam eden Fareli Köyün Kavalcısı, Sebzeler Ülkesi, Bulutlar Ülkesi, Alaattin'in Müzikali, Okyanus Müzikali gibi oyunlarımız devam ediyor. Bu yıl hem çocuklara hem yetişkinlere hitap eden dopdolu bir repertuvarla başladık sezona. Sezon sonuna kadar dolu dolu, seyir zevki yüksek bir sezon geçirmeyi umuyoruz. Kıymetli seyircilerimizi, bütün tiyatro severleri salonlarımıza bekliyoruz.

Hayatını tiyatroya adayan ve ekmek kapısı olarak bu sanata yatırım yapmak isteyen kişileri neler bekliyor, onlara ne önerirsiniz?

Öncelikle tiyatro alanında bir şeyler üreten herkes çok fazla emek veriyor ve bu alanda en iyisini yapmak için elinden geleni yapıyor. Bu nedenle tatlı bir rekabet ortamı da oluşuyor haliyle. Bu işi meslek edinmek isteyen gençlere önerim, önce işi sevip sevmediklerinden emin olmalarıdır. Çünkü eğer severseniz, yaptığınız işler sevdiğiniz ölçüde sahneye yansır ve aynı ölçüde başkaları tarafından sevilir. Sevgiden sonrası ise bahsettiğim bu rekabet ortamına aldırmadan kendi doğrularını belirlemeleri ve kendi sanatsal üsluplarını oluşturmaları. Çünkü sanatsal üslubun oturduğu zaman bir noktadan sonra kitlen de belirleniyor ve daha yerleşik bir hal alıyorsun. Bir başka önerim ise ellerindeki kaynakların farkında olup, yeniğe açık olmalarıdır. Bazen çok farklı şeyler deneyeceğim diye birçok kaynak heba edilebiliyor. Bu nedenle hem metin bağlamında hem oyunculuk bağlamında elimizdeki kaynaklara odaklanıp kreatif yaklaşımlar gerçekleştirebilirsek ve yeniliğe açık olursak birçok başarının da kapısını aralayabileceğimizin kanaatindeyim. Tavsiye vermeye devam edersek daha bir sürü tavsiye sıralayabilirim. Ancak inandığın yoldan şaşmamak, sanatsal kaygıyı yitirmemek ve yılmadan çalışmak, üretmek önemi çok büyük olan unsurlar. Bunları akıllarının bir köşesinde tutabilir ve uygulayabilirlerse hem çok başarılı olacaklarına hem de Türk tiyatrosuna büyük katkılarda bulunabileceklerine inanıyorum.

ANADOLU TİYATRO SÖYLEŞİLERİ

İBRAHİM VEHBİ ATABAY

Halid Ziya Uşaklıgil; "Fikrimce insanlar hayattan tiyatro sahnesinden geçen insanlar gibi geçmelidirler. Tragedyaların, dramların o tiyatro sahnesinden çıktıktan sonra birer hayal gibi yok olacağı unutulmamalıdır." diyerek, bir çok tiyatrocu ile yapacağımız söyleşilere önem arzederek değer katmaktadır. Biz de söyleşimize YENİ TİYATRO DERGİSİ ULUSLARARASI EN İYİ GELENEKSEL TÜRK TİYATROSU YAPIMI ÖDÜLÜ'NE SAHİP "Mucit Karagöz" oyunuyla Tiyatrocular Derneği Tiyatrosu, Geleneksel Türk Tiyatrosu Ekibi'nden Karagöz rolüne hayat veren çok değerli rol arkadaşım Talip Cengiz hocamız ile başlıyoruz. İşte, gayet samimi ve bir o kadar da resmi atmosferde geçen sizin de beğeni ile okuyacağınıza inandığım söyleşimiz; (TC: Talip Cengiz, İVA: İbrahim Vehbi Atabay' ın kısaltmasıdır.)

İVA: Değerli Hocam, sevgili okuyucularımız için kısaca kendinizi tanıtabilir misiniz?

TC: Ben Talip Cengiz, nam-ı değer KARAGÖZ.

İVA: Karagöz'e geçmeden önce, Talip Cengiz nasıl birisidir?

TC: Hayatın kendisine müdahale etmesini istemeyen, hayatı kendine göre yönlendirdiğini düşünen biri. Karagöz'den farklı olarak biraz mürekkep yalamış ve yalamaya da devam eden birisi.

İVA: Bu şekilde bir tanımdan sonra biyografinizi de dinlemek isteriz ?

TC: Bir köy çocuğuyum. Kütahya/Tavşanlı – Çaltılı Köyü'nde doğmuşum bir eylül gününde. (Doğum günüm de 1 Eylül). Ailemin ilk çocuğu olduğum için el üstünde büyümüşüm; tabi o günün ve yörenin şart-

ları içerisinde. İlkokulu köyümde okuduktan sonra, ortaöğrenimimi Kütahya İmam-Hatip Lisesi'nde tamamladım. Üniversite eğitimimi de Muğla Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi'nde tamamladıktan sonra Milli Eğitim Bakanlığı'nda öğretmen olarak göreve başladım. Halen kadrom Tavşanlı Atatürk Anadolu Lisesi'ndedir. Hülya Cengiz ile evliyim. Hüseyin, Taha ve Muhammet Nedim adında, zaman zaman sahnede bana eşlik eden, iki oğlum var.

İVA: Tiyatro severlere iki oğlunuzun da sizinle sahnede yer alması ilginç gelebilir!

TC: Evet, iki oğlum da zaman zaman sahnede bizimle rol almaktalar. Sahnenin gücünü hissetmekteler, sahneye güç vermekteler. Kendi öz benliklerini oluşturmada tiyatronun onları eğiteceğini ve gelişimlerine katkı sunacağının farkındalar. Toplumdan bilgi almanın, topluma bilgi vermenin; toplumla gülmenin, toplumla ağlamanın, toplumla bütünleşmenin yolunun sahneden geçtiğini idrak etmekteler.

İVA: Anadolu'da tiyatro ve oyunculuk hakkında genel görüşünüz nedir?

TC: Zor iş tiyatroculuk. Ekip işi. Üstesinden gelebilmek için "işinin delisi olmak" tabirini tam da karşılayan bir iş. Bizim ekibimizin başında da tam da bu terimi karşılayan sizin gibi birisi var: İbrahim Vehbi Atabay. Severek, gönülden ve ince bir usta titizliğiyle yapıyorsunuz işinizi. Kırmadan incitmeden özenle yönetiyorsunuz Tiyatrocular Derneği'ni. Sizin yanınızda sürekli destekçiniz olan BİMPAŞ Kültür ve Toplantı Salonları Yönetim Kurulu Başkanı, çocukluk arkadaşınız, kardeşiniz Sayın Mustafa Alpay var, Alternatif Radyo Sahibi, sekreteriniz, sanat yönetmeniniz Sayın Nihat Mermer var, İl Kültür Müdür yardımcısı dostunuz Sayın Muammer Özer var, … iyi ilişkilerle yaşatabiliyorsunuz tiyatronuzu.

İVA: Karagöz'e dönecek olursak; sizin, şahsınızın, Karagöz ile benzer taraflarınız/ortak yanlarınız nelerdir?

TC: Hayata bakış açılarımız diyebiliriz. Her ikisi de hayatla dalga geçmeyi seviyor; hem de aşırı."Ti'ye almak" onların olmazsa olmazı! Neyi, nerede, nasıl, ne şekilde, neyle, kiminle ti'ye alacağını usta bir şekilde yapabiliyorlar. Gülmek, güldürmek, gülümsemek, gülümsetmek sanki onlar için! Dertleri, sıkıntıları unutmayı ve unutturmayı seviyorlar. Kırmıyorlar, dökmüyorlar. Bütünleşmeyi başarıyla sağlıyorlar. Bizim de en çok istediğimiz bu değil mi? Toplumun en iyi temsilcileri. Olmaları gereken yerde de ciddi olmaktan hiç ama hiç kaçınmıyorlar. Kararlı oldukları noktada sonuna kadar varlar. Dostluk onlar için çok önemli; Hacivatsız, Karagöz eksik olur! İşte bu özellikler onların toplum tarafından sevilmelerinin nedeni. Herkes tarafından aranılan kişiler kılıyor onları bu özellikler. Karagöz açısından tamam da, şahsım açısından biraz fazla mı oldu !

İVA: Yeni Tiyatro Dergisi tarafından Uluslararası En İyi Yapım Ödülü ile Mucit Karagöz oyunu kariyerinize neler kattı?

TC: Anadolu'da tiyatroyu var edebilmek ne kadar zordur bilir misiniz? Onu sürekli kılabilmek, yıllarca bıkmadan, usanmadan onu yaşatabilmek, … onu çeken bilir! Bunu ancak Siz, İBRAHİM VEHBİ ATABAY ve sizinle birlikte olanlar bilir. Tabi diğer Anadolu şehirlerinde de bu şekilde olanlar bilir. Yeni Tiyatro Dergisi'nin ve jürisinin bu ödüle oyunumuzu layık gördüğünü duyduğumuzdaki mutluğumuzu anlatmak bizim açımızdan, hele hele şahsım açısından anlatmak mümkün değil. Tarifi olmayan bir mutluluk yaşadık. Sadece biz değil; tüm ilçe, hatta tüm il. Tiyatrocular Derneği Başkanı'mızı ilk arayan il valimiz, ikinci arayan ise il kültür müdürümüz ve sırasıyla il ve ilçedeki tüm protokolümüz, anlatılamaz tarifsiz bir mutluluk yaşadık hep birlikte. Sabırsızlıkla 6 Eylül gününü beklemeye başladık. Yeni Tiyatro Dergisi'nin bu ödüle bizi layık görmesi; Anadolu'da bir ilçede tiyatronun var olduğunu, izlendiğini, gözlendiğini, takip edildiğini, önemsendiğini bize hissettirmesi anlatılamaz. Ödül töreninin ise ülkemizin her bir tarafından gelen tiyatrocular ile dolu bir salonda yapılması daha bir muhteşemdi. Ödül almaya çıkan her bir tiyatrocunun konuşması birer manifesto niteliğinde. Olağanüstü bir program. Olağanüstü bir deneyim. Olağanüstü bir ödül. Tabi bu ödül şahsımın değil TİYATROCULAR DERNEĞİ, GELENEKSEL TÜRK TİYATROSU EKİBİ'nin. Daha nice ödülleri almayı ümit ediyoruz hep birlikte. Teşekkürler Yeni Tiyatro Dergisi.

İVA: Değerli Talip Cengiz Hocamıza söyleşiden dolayı çok teşekkür ediyoruz ve sözlerimizi Değerli Rutkay Aziz' in sözleriyle noktalıyoruz; 'Tiyatro tutkusu giderek hayata daha bir demokrat, daha bir özgürlükçü, daha bir barışçıl bakmamızı sağlasın.'